

SUÇLU KİM?

WHO'S TO BLAME?

KA-MER

©KA-MER 2005
Hazırlayan: KA-MER
Çeviri: Amy Spangler
Kapak resmi: Ayça Tüyloğlu
Sayfa düzeni ve kapak tasarımı: **KolektifAtölye**

Written and prepared for publication by: KA-MER
Translation: Amy Spangler
Cover illustration: Ayça Tüyloğlu
Page layout & Cover design: **KolektifAtölye**

KA-MER VAKFI/FOUNDATION
Ali Emiri 4. Sk. Dışkale Apt. No:2/4 Yenişehir/Diyarbakır
Telefon: 0 412 228 10 53
Faks: 0 412 2242319
GSM: 0 533 545 76 55
d.kamer@superonline.com
info@kamer.org.tr
nebahatakkoc@superonline.com

SUÇLU KİM?

KA-MER

“GÜNEYDOĞU VE DOĞU ANADOLU BÖLGELERİNDE ‘NAMUS’
KİSVESİ ALTINDA İŞLENEN CİNAYETLER İLE MÜCADELEDE
KALICI YÖNTEMLER GELİŞTİRME PROJESİ”

2005 RAPORU

WHO’S TO BLAME?

KA-MER

“PROJECT FOR THE DEVELOPMENT OF PERMANENT
METHODS IN THE STRUGGLE AGAINST KILLINGS COMMITTED
UNDER THE GUISE OF ‘HONOR’ IN THE SOUTHEAST AND
EAST ANATOLIA REGIONS”

2005 REPORT

KA-MER'in "Güneydoğu Ve Doğu Anadolu Bölgelerinde 'Namus' Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler İle Mücadelede Kalıcı Yöntemler Geliştirme Projesi" ve bu yayın OAK Vakfı ve İsveç İstanbul Başkonsolosluğu tarafından desteklenmiştir.

KA-MER's "Project for the Development of Permanent Methods in the Struggle Against Killings Committed Under the Guise of 'Honor' in the Southeast and East Anatolia Regions" and this publication were made possible thanks to the support of the OAK Foundation and the Swedish Consulate General in Istanbul.

CONTENTS

Foreword:	11
Chapter I:	128
Good news from 2005	
Chapter II:	140
Short description of the project	
Chapter III:	144
Work done in 2004	
Chapter IV:	159
Applicant stories	
Chapter V:	195
Assessment	
Chapter VI:	207
No more “if only”s	
Appendix I:	211
Perceptions of Honor: A Survey Research by Prof. Dr. Aytekin Sir	
Appendix II:	252
Contact information for women’s organizations in the East and Southeast Anatolia Regions	

İÇİNDEKİLER

Önsöz: 9

I. Bölüm: 13

2005 yılından iyi haberler

II. Bölüm: 24

Projenin Kısa Tanımı

III. Bölüm: 27

2004 Yılında Yürütülen Çalışmalar

IV. Bölüm: 40

Başvuru Hikâyeleri

V. Bölüm: 72

Değerlendirme

VI. Bölüm: 84

“Keşke Dememek İçin”

EKI: 87

Namus'un Algılanışı Araştırması

(Prof. Dr. Aytekin Sır)

EKII: 125

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'ndeki

kadın kuruluşlarının irtibat bilgileri

Önsöz

Bu yıl kitabımızın adı “**Suçlu Kim?**” oldu.

Bu soruyu kimsenin kendisini suçlu hissetmesini sağlamak için sormadık. “Namus kisvesi altında işlenen cinayetler” konusunda derinlemesine bir çalışma yaparken, hissedip düşündüklerimizden oluşturduğumuz soruları herkesle paylaşmak istedik.

Aynı projede birlikte çalıştığımız bir kadın bu konudaki düşüncelerini; “Geriyeye dönüp baktığımız zaman olup bitenlerle ilgili pişmanlıklar yaşadığımız olur. ‘Keşke’ deriz... Ama bir de hiç yapmadığımız şeylerle ilgili pişmanlıklar vardır ki, o başka türüdür. Çünkü yapabileceklerimizi fark etmemişizdir” diyerek açıkladı.

Bu kitabın dördüncü bölümünde 31 kadının hikâyesi yer aldı. Onlar ölümün eşiğinden döndüler. Çünkü ulaşabilecekleri, destek alabilecekleri bir yer buldular. Kendi hayatlarını yeniden kazanmayı başardılar. Şimdi pek çoğunu yeni bir hayat bekliyor. Kim bilir ne zorluklar yaşayacaklar. Ama hiç değilse nefes almaya devam edecekler.

Bir de yine bu kitabın üçüncü bölümünde herhangi bir destek almayı başaramayan, hayatlarını kaybeden kadınların isimleri yer aldı. Tüm bu hikâyelere bakarak sormak istedik: “**Suçlu Kim?**”

Kadınların önüne çıtalar koyan, cinsiyetçi sistemin uzantısı töreler mi?

Yoksa törelerin dünyadaki sistemin bir devamı olduğunu anlamak istemeyen, kadın sorununu ötekileştiren ve küçültenler mi?

Törelere hiç sorgulamadan uygulayan aileler mi?

Bu ailelere öfkelenenler mi?

Yoksa merak etmek, fark etmek, sorgulamak için önce bakabilmek, görebilmek, karşılaştırabilmek gerektiğini, bunun için de önce duymak, okumak, konuşmak, dinlemek gerektiğini unutanlar mı?

Ailelerin kadınları öldürmekle görevlendirdikleri genç erkekler mi?

Onlara öldürme emrini verenler mi?

“Yargılanmaya” başlanan bir kadın olduğunu gördüğü halde duranlar mı?

Yoksa fark ederek ya da etmeden, aileyi kadını cezalandırmaya zorlayan toplum mu?

Kız çocuklarının doğum belgesini, nüfus cüzdanlarını bile çıkarmayanlar mı?

Okul yapmayanlar ya da okul olsa da “kızlar okuyup da ne olacak” diyenler mi?

Çağın her türlü nimetlerinden yararlanıp, muhafazâkarlığı kadınlar üzerinden yaşatmaya çalışanlar mı?

Şiddeti kutsayanlar mı?

Yoksa hep birlikte suçlu muyuz?

Ne dersiniz?

Nebahat Akkoç
KA-MER VAKFI

Foreword

This year, our book is entitled, “**Who’s to Blame?**”

We aren’t posing this question with the intent of making anyone feel guilty. Our objective here is just to share with everyone the questions that we formulated from our thoughts and feelings as we conducted in-depth work regarding “killings committed under the guise of ‘honor’.”

A woman who worked with us on this project expressed her thoughts on this matter with the following words: “Sometimes, when we look back at the things we have done, we feel regretful. ‘If only...,’ we say. But then there’s the regret we feel because of things we didn’t do, and that’s something all together different, because we hadn’t realized the things that we could do.”

The fourth chapter of this book contains the stories of 31 women. At some point, each of these women found themselves on the verge of death, but they survived. And the reason they were able to survive was that they found a place where they could seek help. They managed to regain their lives. And now a new life awaits most of them. Who knows what kind of hardships they will experience yet. But at least they will keep breathing.

Then there’s the third chapter, the one containing the names of women who were unable to find support, and who consequently lost their lives. It is with all of these stories in mind that we pose the question: “**Who’s to blame?**”

The *töre*^{*}, or social laws and customs, which are an extension of the sexist

* See Chapter 1 for further explanation of the term *töre*.

system that we live in, and which place impossible, increasingly high hurdles before women?

Or those who refuse to understand that töre laws and customs are a continuation of the current dominant world system, and who deride the woman question and alienate themselves from it, claiming that it is a question of the “other”?

The families that implement the dictates of töre, without questioning them?
Those who get enraged at these families?

Or those who forget that one must first look, see, and compare before one can grow curious, realize, and question, and for that, one first must hear, read, talk, and listen?

The young men who are given the duty, by their families, to kill women?
Those who order them to kill?

Those who refrain from taking any action even though they clearly see that a woman is beginning to be “tried”?

Or the society which, whether aware of it or not, pressures the family into punishing the woman?

Those who don't even get birth certificates or identity cards issued for girls?

Those who don't build schools, or those who only say “what's the difference if girls study or not?” when there is a school to be attended?

Those who benefit from the countless blessings of our age, only to sustain their conservatism through control of women?

Those who hallow violence?

Or are we all to blame?

What do you say?

Nebahat Akkoç
KA-MER FOUNDATION

I

2005 yılından iyi haberler

-Diyarbakır'da bir sığınma evi açıldı.

-Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) çatısı altında “Kadına Yönelik Şiddet ve Töre Cinayetleri” konusunda çalışmak üzere bir komisyon kuruldu. Bu komisyon, kadın kuruluşları ile iletişim kurarak konu ile ilgili bilgi topladı ve ilk toplantısını yaptı.

-İngiltere Büyükelçiliği'nin maddi desteği, British Council - KA-MER işbirliği, valilik ve belediyelerin katkısıyla “NAMUS KİSVESİ ALTINDA İŞLENEN CİNAYETLERE SON” adı altında bir kampanya yürütüldü. Ayrıntılarını bu kitabın üçüncü bölümünde görebileceğiniz kampanya, konu ile ilgili yaklaşımlarda %2'lik bir dönüşüm sağladı.

-27.05.2005 tarihinde İstanbul İsveç Başkonsolosluğu'nun katkısı ile, “Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler” konusunda, İsveç'ten gelen on beş konuk ve Doğu - Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nin farklı illerinden katılan on beş kadın ile birlikte Mardin'de üç gün süren bir toplantı yapıldı. O dönem Türkiye'nin İsveç Büyükelçisi olan Anna Dismorr'un katıldığı bu toplantı sonucunda devam edeceğini umduğumuz işbirlikleri sağlandı.

-Diyarbakır ve Mardin'de, namus kisvesi altında işlenmesi muhtemel bir cinayet söz konusu olduğunda acil olarak müdahale edebilecek ekipler oluşturuldu. Sivil kuruluşların ve resmi kurumların ortak çalıştığı “Acil Müdahale Eki-bi”nin önümüzdeki yıl başka illerde de kurulacağını öngörüyoruz.

-Yürütmekte olduğumuz çalışmalar, Güneydoğu Anadolu ile Doğu Anadolu Bölgeleri'nin tüm illerinde birer kadın merkezinin açılması konusunda gelişme kaydetmemizi sağladı. 2005 yılında 9 yeni kadın merkezi açıldı. 2006 yılında ise, her iki bölgenin de tüm illerinde birer kadın merkezi açılmış olmasını planlıyoruz.

-Yeni TCK uygulanmaya başlandı. Artık cinayet işleyenler ve azmettirenler ağır hapis cezaları almaya başladılar.

-Bu yıl KA-MER'e başvuran 31 kadının hepsi hayatta.

-Üç yıl içinde KA-MER'e başvuran 37 kadının sorunu kalıcı bir biçimde çözümlendi.

-Başvuruculardan 16'sı aile içinden aldıkları bir destekle veya ulaşabildikleri bir erkek aracılığıyla KA-MER'e geldi. Bu durum namus kisvesi altında yaşanan cinayetler konusunda giderek artan bir duyarlılık olduğunu göstermektedir.

-Başvurucuların çocuklarının okullarına devam etmesi sağlandı. KA-MER'in içinden, adlarının açıklanmasını istemeyen üç kadın, bu çocukların okula devam etmeleri için maddi destek sağlamaya devam etmektedir.

-Şırnak Ticaret Odası'na bağlı olarak çalışan Şırnak Gençlik Grubu, "Kadına Yönelik Şiddet" ve "Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler" konusunda iki ayrı seminer düzenledi. KA-MER'in de davet edildiği, 29.08.2005 ile 14.09.2005 tarihlerinde yapılan seminerlere Kız Meslek Lisesi öğrenci ve öğretmenleri de katıldı.

-Yıllar önce iki evlilik yapmış olan yaşlı bir erkek, şimdi bu durumdan pişmanlık duyduğunu, mal varlığını iki eşi arasında eşit paylaşdırmak istediğini ve bu konuda destek istediğini söyleyerek KA-MER'e başvurdu.

-Hakkari'de açılan KA-MER Okyanus Kitap Evi'ne giden bir asker, "Keşke Dememek İçin" adlı 2004 yılı raporumuzu okuduğunu ve çok etkilendiğini söyleyerek, arkadaşlarına dağıtmak için kitap istemiş.

-“Keşke Dememek İçin” adlı 2004 yılı raporumuz 2. baskısını yaptı. Dünyanın ve Türkiye'nin çeşitli yerlerine dağılan kitap ile ilgili olumlu eleştiriler alındı.

-Aylin Aslım, Güldünya için bir şarkı besteledi. Müzik gruplarının ve sanatçıların kadına yönelik şiddet ve cinayetler konusunda bir şeyler yapmak istedikleri gözlemlendi.

-Namus kisvesi altında işlenen cinayetler ile ilgili tiyatro oyunu, sinema ve belgesel filmleri yapılmaya başlandı.

-Çeşitli sağlık kuruluşlarında görevli personelden, cinayet teşebbüsüne maruz kalmış ve yaralı kurtulmuş kadınlara destek olunması teklifleri geldi. Bu konuda çeşitli görüşmeler yapıldı.

-Farklı illerden arayan kadın ve erkekler, işlenecek bir cinayeti engelleyebilmek için ihbar etmeye veya KA-MER'den destek almaya başladılar.

- Çok sayıda üniversite öğrencisi tez konusunu “Aile İçi Şiddet” ile ilgili hazırlamayı seçti. Lise öğrencilerine bu konuda ödevler verilmeye başlandı.

-Kızı 2004 yılında namus kisvesi altında işlenen bir cinayete kurban gitmiş bir kadın, bir yandan öldürülen kızına diğer yandan hapisteki oğluna ağlarken bu projenin gönüllüsü oldu. KA-MER'e başvuru getiriyor.

FARK ETTİKLERİMİZ

- Toplum Kim?

Bu projeye başlarken hedeflerimizden biri de konu ile ilgili “toplumsal duyarlılık” yaratmaktı. Projede üçüncü yılımızı tamamlarken namus kisvesi altında işlenen cinayetler ile ilgili yaptığımız tüm görüşmelerde, cinayete azmettiren bir “toplumsal baskıdan” söz edildiğini fark ettik. Cinayet işleyenler, azmettirenler, seyredenler, cinayetlere karşı olanlar, kısacası herkes “toplumsal baskıdan” bahsediyor.

Hepimiz bundan bahsediyorsak “toplum” dediğimiz kim ve cinayete azmettiren durumuna nasıl geldi?

Bu konuyu sorgulamak ve değiştirmek için özel bir çalışma yapmak gerektiğini fark ettik.

- Namus mu? Töre mi?

“Namus Cinayeti” ya da “Töre Cinayeti” tanımlarının hala tartışılmakta olduğunu fark ettik.

“Namus” kelimesine yeni anlamlar yüklenmesi gerektiğini düşünüyöruz. Örneğin, “namussuz” hırsızlar, hortumcular, katiller, tacizciler, tecavüzcüler, dürüst çalışmayanlar, başkasına iftira edenler için kullanılan bir sıfat olmalı.

“Namus,” olumlu bir anlam barındırdığı için cinayeti mazur gösterebilecek bir tanımlamadır. Bu nedenle daha önceki yıllarda “Namus Adına İşlenen Cinayetler” dedik. 2005 yılı içinde konu ile ilgili bir kampanya yürütüldü. Kampanyayı düzenleyen ve destek veren herkesin ortak fikri olarak, kampanya malzemesinde “Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler” denmesi tercih edildi. Bu tanım ile ilgili çok olumlu yaklaşımlar olduğu gözlemlendi. Çünkü namus adına işlenen cinayetlerin pek çoğunda saklanmak istenen başka bir amaç vardı.

Cinayetlerin bazıları bir mal paylaşımını, bazıları bir ensest vakasını gizlemek için işleniyordu. “Namus” bir kisve gibi kullanılarak arkasına pek çok şey gizleniyordu.

Dolayısıyla biz de bu cinayetlere “NAMUS KİSVESİ ALTINDA İŞLENEN CİNAYETLER” demeyi tercih ettik. “Namus kisvesi altında” diyerek, kadınları cezalandırmak için yaratılan gerekçelere, bu cinayetlerin arkasına saklanmak istenlenlere atıfta bulunmak istedik.

Namus kisvesi altında işlenen cinayetlerle, kadınlar itaat etmeye, boyun eğmeye zorlanmakta ve insanca yaşamaları engellenmektedir. Belki de işlenecek bir cinayetin sağlayacağı prestijin arkasına pek çok başka olumsuzluk da gizlenmeye çalışılmaktadır.

ASLINDA “NAMUS” KİSVESİ ALTINDA İŞLENEN CİNAYETLERİ BİRER “YARGISIZ İNFAZ” OLARAK KABUL EDİYÖRÖZ.

“Töre” demeyi ise,

- Cinayetlerin etnik ya da inanç gruplarına mal edilebileceği,
- Törelere salt kötü uygulamalar olduğu şeklinde bir izlenime yol açabileceği,
- Ayrıca “töre cinayetleri” derken, kan davalarının da kast edildiği gerekçeleriyle kabul etmemekteyiz.

- Ne Kadar Alıştırıldık?

Üç yıldır yaptığımız çalışmalar sırasındaki birçok gözlemimiz, “kadına yönelik şiddetin” ve “namus kisvesi altında işlenen cinayetlerin” **kanıksanmış** olduğu yönündeydi. Bu “alışmışlık” durumunun çok yaygın ve derin olması, mücadelenin zorlu ve uzun olacağını göstermektedir.

Şiddet genel anlamda reddediliyor görünse de, çeşitli “ama”larla gerekçelenilerek dolaylı bir şekilde kabul edilmektedir. Şimdiye kadar tespit ettiğimiz “ama”lar şöyleydi;

- Ama o söz dinlemiyor,
- Ama o başına buyruk,
- Ama o yanlış yaptı,
- Ama onun dili uzun,
- Ama o kadın, haddini bilmeliydi,
- Ama onlar öldürmeye mecbur kaldılar. Kapı komşu zorladı.

Bütün bu sebeplerle, şiddetin günlük hayatımızdaki dilimizi ve davranışlarımızı nasıl etkilediğini fark etmemizi sağlayacak çalışmalar yapmamız gerektiğini tespit ettik.

- Namus kisvesi altında işlenen cinayetlerin “İslamiyet” ile ilgisi var mı?

Bu sorunun eskisi kadar sorulmadığını fark ettik. Geçen yıl en fazla sorulan sorulardan biri olan namus kisvesi altında işlenen cinayetler ve İslamiyet arasındaki ilişkinin; Diyanet İşleri Başkanlığı’nın çalışmaları ve kadın kuruluşlarının açıklamaları ile anlaşılabilir olduğunu fark ettik.

Biz, bütün dinlerin zaman zaman kadınlar aleyhine kullanıldığına; fakat sorunun esas kaynağında cinsiyetçi rejimin olduğuna inanıyoruz.

EN ÇOK SORULANLAR

- TCK’deki değişiklikler etkili oldu mu?

TCK henüz tasarı halindeyken (9 Mart 2003), Urfa’da işlenen bir cinayetin öldüren ve azmettirenleri önce müebbet hapse mahkum edildiler. Daha sonra bu ceza, 59. maddenin (genel taktir indirimi) uygulanmasıyla dört kişi için toplam 133 yıla indirildi.

“Evlilik dışı çocuk sahibi olduğu gerekçesiyle, Güldünya Tören’i öldürdükleri için tutuklu olarak yargılanan iki kardeşinden biri müebbet, diğeri 11 yıl 8

ay hapis cezasına çarptırıldı.

Bakırköy 5. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmada kararını açıklayan Mahkeme Heyeti sanıklardan İrfan Tören'i müebbet hapis cezasına çarptırdı." (Bianet 16.10.2005)

"14 yaşındaki Nuran'ı öldüren baba, amca ve kuzen yeni TCK'ya göre yargılandı ve hiçbir indirim yapılmadan ölünceye kadar hapse mahkum edildi.

Bakırköy 5. Ağır Ceza Mahkemesi cinayetin planlı işlendiğine karar vererek Nuran Halitoğulları'nın babası, amcası ve kuzenine hiçbir indirim maddesi uygulamadan 'kasten adam öldürmek' suçundan 'ağırlaştırılmış müebbet' cezası verdi." (Vatan 03.10.2005)

Yukarıdaki gibi sonuçlanan davaların sayısı çoğalmaya başladı.

Yeni Türk Ceza Kanunu uygulanıyor.

Namus kisvesi altında işlenmiş bir cinayet sonucu ölen kadınların davalarını takip etmekteyiz. Henüz, eskiden olduğu gibi, indirim uygulanan bir dava olmadı.

Cezaların ağırlaştırılmış olması tek başına bu cinayetleri önlemeye yetecek bir sebep olmasa da, yeni TCK'nın uygulandığı davaların sonuçlarını duyurmanın caydırıcı olmak açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

- Bu projeden yararlanan kadınların gazete ve televizyonlarda görünmesi daha yararlı olmaz mı?

Hayır.

Bu soru geçen yıl da en çok sorulan sorulardan biri olmuştu.

Biz, kadınların yaşadıkları tüm olumsuzluklara rağmen, kendileri için yeneden, yeni bir yaşam kurmalarını sağlamaya çalışıyoruz. Bu nedenle de, onların deşifre edilmemesi gerektiğini savunuyoruz.

Ayrıca, kadınlar için söz konusu olan tehlike her an, her yerde yeniden ortaya çıkabilir. Bu nedenle, güvenlik açısından da kadınların gazete ya da televizyonlarda görünmesini istemiyoruz.

Bu düşüncelerimize rağmen, toplumsal duyarlılık yaratmak için birkaç kadının hikayesinin kendi ağızlarından verilmesine müdahale etmedik. Ama isimlerinin ya da fotoğraflarının kullanılmasına izin vermedik.

Bunun dışındaki görüntü ya da haberler kadın merkezlerimizin bilgisi dışında gerçekleşmiştir.

- Sadece yoksul ve eğitim düzeyi düşük kadınlar mı?

Kadına yönelik şiddet evrensel bir sorundur. Bu sorunu tamamen çözmüş, ka-

dın erkek eşitliğini sağlayabilmiş bir rejim henüz mevcut değildir.

Evrensel olarak yaşanan kadına yönelik şiddet, ülkelere, bölgelere, hatta ailelerin her birinin sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklerine göre değişiklik gösterebilmektedir.

Kadınların ve/veya ailelerin eğitim ve ekonomik düzeyleri düştükçe fiziksel şiddet olayları ile namus cinayetlerinin yaşanma sıklığı artmaktadır.

Üç yıl içinde başvuran ve yaş dağılımı 15-45 arasında olan 84 kadından:

- 26'sının okur yazar olmadığını,
- 14'ünün okula gitmeden okuma yazma öğrendiğini,
- 25'inin ilkokul,
- 4'ünün ilköğretim,
- 14'ünün lise,
- 2'sinin de yüksek okul mezunu olduğunu tespit ettik.

Yüksek okul ve lise mezunu olup başvuran kadınların ailelerinin genellikle eğitimsiz olduğunu gördük. Bu kadınların sorunlarına çözüm bulmak diğerlerinden daha kolay oldu.

Üç yıl süresince elde ettiğimiz sonuçlar okur-yazarlık ve eğitim ile kadına yönelik şiddet arasında aşağıda sıralanan bağlantıları kurabileceğimizi göstermektedir;

- Kadına yönelik şiddet evrensel bir sorundur. Dünyanın hiçbir yerinde kadın erkek eşitliğini tamamen sağlamış bir idare şekli yoktur. Şiddet farklı şekillerde ve sıklıklarda da olsa, cinsiyetçi sistemin bir sonucu olarak devam etmektedir.

- Ancak; eğitimsizlik, yoksulluk, savaşlar ve genel şiddet, kadınlar üzerinden yürütülmeye çalışılan kültürel muhafazakarlık, şiddetin sıkça ve cinayete varan boyutta yaşanmasına yol açmaktadır.

- Bir cinayete kurban gitmek üzereyken yardım isteyen ve okur yazar olmayan, Türkçe bilmeyen ya da herhangi bir geliri olmayan kadınlar ile ilgili çözüm üretmek çok güç olmaktadır.

- Sadece “Kürt” kadınlar mı?

Türkiye'deki cinayetlerden söz edildiği vakit, öncelikle Güneydoğu Anadolu ile Doğu Anadolu Bölgesi ve Türkiye'nin çeşitli yerlerinde yaşayan Kürt nüfusu akla gelmektedir. Bu durum, ülkemizde gördüğümüz bölgeler arası dengesizlik ile doğrudan ilişkilidir. İşsizlik, yoksulluk, dilden kaynaklanan iletişimsizlik nedeniyle sorun daha ağır yaşanmaktadır.

Tüm bunlara rağmen, namus kisvesi altında işlenen cinayetler, Kürt ya da

Güneydoğu sorunu olarak tarif edilemez. Bu cinayetler, dünyanın ve Türkiye'nin her yerinde görülebilmektedir.

- Sizin ya da kadın çalışmaları yapan kuruluşlarının rolünün sınırları nedir? Bizler kadınları kurtarmıyoruz. Kadınlar kendi hayatlarını kurtarmaya karar veriyor ve bize başvuruyorlar. Bizim rolümüz, şiddet yaşadıkları için başvuru yapan kadınlara, onların istekleri doğrultusunda destek vermektir.

- Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetlerin Sebepleri Nelerdir?

Üç yıl içinde almış olduğumuz 85 başvurunun hikayesi, cinayetlerin işlenme sebebi ile ilgili açık bir fikir vermektedir.

Elde ettiğimiz bilgiler, kültür ve geleneklerin kadın erkek eşitliğini engellemek ve kadınların ikincil statüsünü muhafaza etmek için belirlediği birtakım ölçüler oluşturduğunu ve bu ölçüleri zorlayan, aşan ya da aştığı zannedilen kadınların cezalandırıldığını göstermektedir.

Söz konusu bu ölçüler kültür ve geleneklerin çeşitliliği kadar farklı olabilmektedir. Esas olan; kadının itaat etmesini, boyun eğmesini sağlamaktır.

Dolayısıyla, her namus cinayetinin arkasında bir bekaret sorunu veya ailenin onayı olmadan yaşanmış "yasak ilişki" tabir edilen bir cinsel ilişki aramak, sorunun gerçek sebepleriyle örtüşmemektedir. Bu sebepler nadiren söz konusu olabilmektedir.

ÖNERİLERİMİZ

Bu yıl için yapacağımız öneriler, birkaçı dışında geçen yıl yaptıklarımızdan farklı değil. Her yıl biraz daha yol kat edildiğinin farkındayız; ama önerilerimizi tekrarlamakta yarar görüyoruz.

Uygulamadaki Aksaklıkların Giderilmesi Açısından:

Kadın merkezlerimizin bulunduğu tüm illerde; valilik, SHÇEK, barolar, bazı belediyeler, emniyet müdürlükleri ve diğer ilgili resmi ve sivil kurumlarla işbirliği yapmak mümkün olmaktadır.

Ancak değişen yasaların uygulanmasında karşılaşılan tikanıklıklar zaman zaman il yönetimlerinin yetkilerini aşan durumlara dönüşebilmektedir.

Bu gibi durumlarda tıkalı mekanizmaları açmak, merkezi yönetimin müdahalesi ile mümkün olacaktır. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), ko-

nu ile ilgili çalışan kadın kuruluşları ve hükümet arasındaki bağlantıyı kuracak, uygulamada karşılaşılan zorlukları ve bu zorlukları aşmak için üretilen çözüm yollarını ilgili makamlara iletecek bir rol üstlenmelidir.

KSGM'de bu işlevi yerine getirebilecek bir büro oluşturulmasını önermekteyiz.

Durum Tespiti Açısından:

Geçen yıl il, ilçe ve köylerde kadınların eğitim, nüfus kayıt ve resmi nikah durumlarının tespit edilmesi için bir tarama çalışması yapılması gerektiğini önermiştik.

Bu çalışmayı Diyarbakır'ın ilçe ve köylerinde yürütebilmek için Diyarbakır Valiliği'nin de desteğini alarak bir ön çalışma yaptık. Tarama çalışmasına başlayabilmek için gerekli finansmanı sağlama aşamasındayız.

Aynı çalışmanın tüm iller için yapılmasını öneriyoruz.

Muhtemel Kurban ve Ailesi Üzerindeki Toplumsal Baskının Giderilmesi Açısından:

Kadınların herhangi bir nedenle suçlanması, ailelerin toplum tarafından baskı altına alınmasına sebep olmaktadır.

Çevre, aile ile ilişkisini keserek veya "namuslarının kirlendiği" yönünde imalarda bulunarak aileyi cinayete zorlamaktadır.

Bu baskı, en sonunda cinayetin gerçekleşmesine sebep olmaktadır.

Diyarbakır ve Mardin'de kurulan "Acil Müdahale Ekipleri"nin cinayetleri önleme konusunda etkili olduğunu gördük.

Tüm illerde benzer ekipler kurulmasını ve kurulmuş ya da kurulacak bu ekiplerin kalıcı organizasyonlar olabilmeleri için gerekli çalışmalar yapılmasını öneriyoruz.

Kadınların Acil Durumlarda Ulaşabilecekleri Birimler Oluşturulması Konusunda:

İl valilikleri ve kaymakamlıklar bünyesinde acil durumlar için birer telefon hattı kurulabilir.

Gerekli eğitimden geçmiş kadınlar tarafından yönetilecek olan bu telefon hatlarının:

- TV ve radyolarda tanıtımı yapılabilir,
- 24 saat açık kalması sağlanabilir.

Bu telefon hatlarının köylerde oluşturulabilmesi için gerekli ön çalışmalar yapılabilir.

Aldığımız başvurulardan görüleceği gibi, hem muhtemel kurbanlar hem de yakınları, başvurabilecekleri bir kurum, kuruluş ya da kişi arayışındadırlar. Bu nedenle sivil toplum kuruluşlarının açacağı kadın danışma merkezlerinin teşvik edilmesi ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri'nde görevli sosyal hizmet mensuplarının bu konuda görevlendirilmesi kısa vadede gerçekleştirilebilecek etkili bir yöntem olacaktır.

Kadınların öldürülme ihtimali olduğu vakit, başvurabilecekleri yerlerin adres ve telefonları radyo, televizyon ve gazeteler aracılığıyla duyurulmalıdır.

Herhangi bir şekilde destek almak için başvuran kadınların, hızlı ve güvenli bir şekilde sığınabilecekleri bir yere ulaştırılarak güvenliği sağlanmalı ve tüm ihtiyaçları en kısa sürede giderilmelidir.

Sığınmadan kast edilen, kadının kendini güvende ve üretken hissedeceği, geleceğini planlayabileceği bir ortamda, gerekli desteği alarak geçici bir süre yaşamasıdır.

Türkçe Bilmeyen Kadınların Bilgilendirilmesi Konusunda:

TRT Televizyonu'ndan yapılan Kürtçe yayınlar, Türkçe bilmeyen kadınların Kadının İnsan Hakları, Medeni Kanun, TCK ve acil durumlarda ilk yapılabilecekler konusuna bilgilendirilmeleri için kullanılmalıdır.

Eğitim Konusunda:

1-Uygulayıcıların Eğitimi:

Kadınların, kadın olmaktan kaynaklanan sorunlarının çözümü için tüm resmi kurumlara ve sivil toplum kuruluşlarına başvurabileceklerini varsayarak, tüm kurumlarda çalışanların konu ile ilgili çeşitli eğitimler alması gerekmektedir. Cinsiyet ayrımcılığı, başvuru kadınlar ile iletişim teknikleri, ilgili yasalar ve yasal değişiklikler gibi.

2-Kadınların Okur Yazarlık Eğitimi:

Bölgemizde okur yazar olmayan kadınların oranı ortalama %55'tir. Okur yazarlık durumu ve "namus" kisvesi altında işlenen cinayetler arasında bir bağlantı olduğunu belirtmiştik. Bu nedenle köy ve kentlerde okur yazar olmayan kadınlar için hızlandırılmış eğitim programları düzenlemek gerektiğini düşünüyoruz.

3- Erken Çocukluk Dönemi Eğitimi:

Kadına yönelik şiddetle ilgili çalışmalarda, mevcut geleneksel uygulamaların sonuçlarıyla mücadele edilmektedir. Erken çocukluk dönemi eğitimiyle ise, geleceğe yönelik yatırım yapılarak kadına yönelik şiddetin sebepleri ortadan kaldırılabilir.

II

Projenin kısa tanımı

1. Projenin Adı:

“Güneydoğu Ve Doğu Anadolu Bölgeleri’nde ‘Namus’ Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler İle Mücadelede Kalıcı Yöntemler Geliştirme Projesi”

2. Projenin Kısa Tanımı:

Bu proje ile:

1- Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri’ndeki 13 ilde, “namus” kisvesi altında işlenecek bir cinayette öldürülmesi muhtemel kadınlara ulaşıp, yaşamları güvence altına alınmaya çalışılacaktı. Bu işlem için öncelikle kadınların talepleri dikkate alınacak ve onların istekleri doğrultusunda;

- ya yeni bir yerde yeni bir yaşam kurmaları sağlanacak,
- ya da yakın çevreleri ile kurulacak ilişkilerle kadınların doğal çevrelerinde güven içinde yaşamalarını sağlayacak ortamlar oluşturulacaktı.

Ayrıca, daha önce öldürülmüş kadınların dava süreçleri takip edilecekti.

2- Hayatta kalabilmek için desteğimizi isteyen kadınların her biri ile çalışırken “namus” kisvesi altında işlenecek cinayetler konusunda kalıcı yöntemler geliştirilmeye çalışılacaktı.

Kalıcı yöntemler olarak kastedilenler:

- her ildeki kadın merkezlerinde, namus kisvesi altına işlenen cinayetler ile ilgilenen en az üç kişilik bir birim oluşturmak,
- çalışılan her ilde resmi ve sivil toplum örgütlerinden oluşan ve sürekliliği olan bir koordinasyon kurulu oluşması sağlamak,
- ulaşılabilecek yerel, ulusal ya da uluslararası tüm platformlarda, konuyu

gündeme getirerek duyarlılık oluşturmak ve sürekli gelişen, büyüyen bir destek yaratmaktı.

3. Projenin Gerekçeleri:

a) Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nde, doğal karşılandıkları ve hatta örtbas edildikleri için gizli kalan, sayısı bilinmeyen çok sayıda “namus” kisvesi altında işlenen cinayet olduğunu biliyorduk. Bu cinayetlerin her birinin birer yargısız infaz olduğu bilincini yaymak gerektiğine karar verdik.

b) Bu proje ile, 13 ili kapsayan geniş bir alanda, öldürülme tehlikesi içinde olan kadınların yaşamlarını güvence altına almanın mümkün olduğunu,

c) Her olay kendi özellikleri içinde değerlendirilerek, kurulacak uygun ilişkilerle, kadının doğal çevresinde, kadınlar için geçerli olan yerleşik normların değişmesini sağlamanın mümkün olduğunu,

d) Her ilde “namus” kisvesi altında işlenen cinayetlere dikkat çekip, bu konuda zaten giderek artan hassasiyeti değerlendirmenin, her il için “Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetleri İle Mücadele İçin İl Koordinasyon Kurulları” oluşturularak benzer durumlar için destek verebilecek kalıcı yapılanmalar sağlayabilmenin mümkün olacağını düşündük.

Tüm bu gerekçeler, projeyi bu şekliyle planlamamız için geçerli sebeplerdi.

4. Projenin Amacı:

Yerel kültür ve geleneklerin kadının yaşamına zarar veren uygulamalarına karşı mücadele etmek için kalıcı yöntemler geliştirmek.

5. Projenin Hedefleri:

Hedeflerimizi aşağıdaki gibi sıralamıştık:

a) “Namus” kisvesi altında işlenmesi muhtemel cinayetlere müdahale ederek tehdit altındaki kadınların yaşamını güvence altına almak,

b) Muhtemel kurbanların yaşamını güvence altına almaya çalışırken, kurulacak ilişkiler ile her biri birer yargısız infaz olarak kabul edilen “namus” kisvesi altında işlenen cinayetler konusunda toplumsal duyarlılık yaratmaya çalışmak.

- c) Konu ile ilgili kalıcı yöntemler ve mekanizmalar geliştirmek,
- d) “Kadına yönelik şiddet” konusundaki resmi politikaları etkilemek.

6. Hedef Kitle:

- a) Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri’nde “namus” kisvesi altında işlenecek bir cinayette öldürülme tehlikesi olan kadınlar,
- b) Kültür ve geleneklerin kadına zarar veren uygulamalarına karşı bir güç oluşturmak için iş birliği yapılacak sivil ve resmi kuruluşlar,
- c) Ulusal ve uluslararası tüm sivil toplum örgütleri, AB üyesi ülkelerin Türkiye ile ilgili birimleri,
- d) Yerel, ulusal ve uluslararası basın yayın kuruluşları.

7. Projenin Uygulama Alanı:

Proje merkezi Diyarbakır KA-MER’de olmak üzere;

- Proje ekibi, illerin coğrafi dağılımı, kültürel özellikleri ve KA-MER’in mevcut ilişkileri dikkate alınarak Diyarbakır, Mardin, Mardin’in bir ilçesi olan Kızıltepe, Urfa, Bingöl, Batman, Hakkari, Muş, Van, Siirt, Bitlis, Adıyaman, Malatya ve Şırnak’tan birer kişinin katılımı ile oluşturulacaktır.
- Çalışılacak illerdeki bağlantılardan hareket edilerek projenin iki bölgenin tamamını kapsayacak şekilde yürütülmesi hedeflenmekteydi.

III

2004 yılı içinde “namus kisvesi adı altında işlenen cinayetler” konusunda yürütülen çalışmalar

(Bu bölüm, 30 Kasım 2005 tarihine kadar yapılan faaliyetleri kapsamaktadır. Aralık ayındaki faaliyetler 2005 yılı raporuna dâhil edilecektir.)

1- Proje Ekibi Nasıl Oluştu ve Nasıl Çalıştı?

Alt yapısı, KA-MER'in yapacağı grup çalışmaları ile oluşturulacak olan bu projenin 13 ilde yürütüleceği planlanmış, bu illerden her biri ile ilişkiler sağlanmıştı.

2004 yılı içinde planlandığı gibi 13 il ile çalışılmış, bu çalışmalar sonucunda söz konusu bu illerin her birinin ortak görüşü olarak aşağıdaki ihtiyaçlar belirlenmişti:

- Bu illerin her birinde birer kadın merkezi açılmalı.
- Her kadın merkezinde tam zamanlı iki çalışan olmalı.
- Her kadın merkezinin bu projede ve diğer projelerinde destek alabileceği gönüllüleri olmalı.
- İllerdeki kadın merkezleri il örgütlenmelerini tamamladıktan sonra, bir yandan ildeki taban çalışmalarına devam ederken diğer yandan ilçelerde çalışmaya başlamalı.
- Daha sonraki süreçlerde de ilçe örgütleri üzerinden köylere gidilmeli.
- Böylece her kadının şiddet ya da muhtemel bir cinayete kurban gitme olasılığı durumunda, başvurabileceği bir yer olmalıydı.

KA-MER 2004 Aralık sonunda yaptığı tüm bu tespitleri değerlendirerek “Her Kadın İçin Bir Fırsat” adıyla yeni bir proje hazırladı.

Çalışılacak coğrafi alanı gelen tüm talepleri dikkate alarak tüm Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesi olarak belirledi.

İki bölgedeki toplam 23 ilde birer kadın merkezi açılması, bu kadın merkezlerinin örgütlenmeleri tamamlandıktan sonra ilçelere girilmesi, üç yıl olarak planlanan projenin üçüncü yılında da ilçeler üzerinden tüm köylerle bağlantı kurulması planlandı.

“Her Kadın İçin Bir Fırsat” projesinin planlama ve yazım çalışmaları 2005 yılı başında tamamlanarak bu proje için destek aranmaya başlandı.

Açık Toplum Enstitüsü, İsveç’ten SIDA, Hollanda’dan Fatush Produktion ile görüşmeler yapılarak gerekli finansman sağlandı.

OAK Vakfı ile 13 ilde, Chrest Vakfı ile üç ilde benzer çalışmalar planlanmış ve bir miktar destek sağlanmıştı. Bu desteklerde “Her Kadın İçin Bir Fırsat Projesi” kapsamında değerlendirildi.

Böylece projeyi 23 ile yaymayı mümkün kılacak “Her Kadın İçin Bir Fırsat” projesi 1 Haziran 2005 tarihinde başladı.

Projenin ilk altı ayı dolarken, Diyarbakır, Mardin, Batman, Bingöl, Hakkâri, Şanlıurfa, Kars, Şırnak, Siirt, Elazığ, Malatya, Adıyaman, Van, Tunceli, Iğdır, Gaziantep, Erzincan, Ardahan illerinde çalışıldı.

Bu illerin 13’ünde birer kadın merkezi açıldı. Kalan 5 ilde birer kadın merkezlerinin açılabilmesi için hazırlıklar sürmekte olup, yakın zamanda bu çalışmaların tamamlanacağı öngörülmektedir.

Projenin ikinci yılında ise Erzurum, Ağrı, Bitlis, Muş, Kilis illerinde çalışılacak böylece iki bölgenin 23 ilinde birer kadın merkezi kurulmuş olacaktır.

Böylece her ilin kendi içinde yaygın ve etkili çalışmalar yürütmesi sağlanmış olacaktır.

Bu illerin her birindeki İl Koordinatörleri bu proje için aktif olarak çalışmaktadır.

Proje ekibi için:

- Projeyi tanıtmak,
- Başvuru alma teknikleri için deneyim paylaşımı,
- Her başvurucu ile ilgili bilgilerin kaydedileceği formlar ile ilgili çalışmalar yapmak,

- Her ilin kendi bünyesindeki resmi ve sivil kuruluşlar ile ilişki geliştirmesini sağlamak,
- Şiddet yada muhtemel bir cinayet başvurusu ile uğraşılırken olumsuz etkilenmeyi önlemek için bir dizi toplantı yapılmıştır.

Bu toplantılardan bir kısmı proje merkezi olan Diyarbakır'da, bir kısmı da her ilde ayrı ayrı yapılmıştır.

2- Projenin tanıtımı için yürütülen etkinlikler;

a) Yerel tanıtım için;

- Her il ya da ilçedeki yerel radyo, TV ve gazeteler ile görüşerek projenin tanıtımı yapılmaya çalışıldı. Yerel gazetelerde proje ile ilgili haberler yayınlandı.
- İlgili resmi ve sivil kuruluşlar ziyaret edilerek proje anlatıldı. İşbirlikleri başlatıldı.

b) Ulusal ve Uluslararası Tanıtım ve Destek Sağlamak İçin;

Uluslararası Toplantılara Katıldık:

İsveç

7-8 Aralık 2004 tarihinde İsveç Dışişleri Bakanlığı'nın çağrısı üzerine proje ekibinden Nebahat Akkoç ve Fatma Sevim Stokholm'da yapılan bir toplantıya katıldılar. Pek çok ülkeden hükümet yetkilileri ve kadın kuruluşlarının katıldığı toplantıya dönemim Kadından Sorumlu Devlet Bakanı Güldal Akşit ve yine aynı dönemde Türkiye'nin İsveç Büyükelçisi olan Anna Dismorr da iştirak ettiler. İki gün süren toplantıda İsveç Hükümeti'nin Kadının İnsan Hakları konusunda izleyeceği yol tartışıldı.

Hollanda

13-14 Aralık 2004 tarihlerinde Hollanda'daki bazı kadın kuruluşları ve fon kuruluşları ziyaret edilerek KA-MER' in yürüttüğü çalışmalar hakkında bilgi verildi.

Hollanda

15-18 Ocak tarihleri arasında Hollanda Adalet Bakanlığı'nın daveti üzerine Hollanda'ya gidildi. Proje ekibinden Nebahat Akkoç ve Mardin Temsilcisi Hülya Aydın'ın yanı sıra, projeye psikolog olarak destek veren Jülide Aral'ın katıldığı gezi sırasında Rotterdam, Amsterdam, Den Haag'da kadın kuruluşları, şiddet

yaşayan kadınlara destek veren resmi kurum yetkilileri, sığınma evi yetkilileri ile bir dizi görüşme ve toplantılar yapıldı. Adalet Bakanı ile Hollanda'daki Türkiyeli kadınların durumu hakkında görüş alış verişinde bulunuldu.

Mardin

24-29 Mayıs tarihleri arasında İstanbul İsveç Başkonsolosluğu'nun desteği ile Mardin'de uluslararası bir toplantı yapıldı. KA-MER'in proje ekibi ve İsveç'ten kadına yönelik şiddet alanında çalışan çeşitli kişi, kurum ve kuruluşun katıldığı üç günlük toplantıda; kadına yönelik şiddet ve namus kisvesi altında yaşanan cinayetler konusu bütün boyutları ile tartışıldı. Ülkeler arası farkların soruna ve çözüm yöntemlerine nasıl yansıdığı tartışıldı. Geleceğe yönelik işbirlikleri planlandı.

İstanbul - TESEV

TESEV'in hazırlamış olduğu (GODKA) Kadının Kamu Hayatına Katılımının Güçlendirilmesi ve Genişletilmiş Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölgesi'nde Demokratik Gelişme Uluslararası Sempozyumu'na KA-MER'den Nebahat Akkoç, Sacide Akkaya, Ayten Yakut, Naim Kardaş ve Nilgün Yıldırım katıldılar. Nebahat Akkoç konu ile ilgili sunuş yaptı.

İstanbul

Nebahat Akkoç UNFBI, Hürriyet Gazetesi, CNN Türk, ÇEV'nin ortak etkinliği olarak İstanbul'da düzenlenen Kadına Yönelik Şiddet Uluslararası Sempozyumu'nda "Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler" konusunda bir sunuş yaptı. Üç gün süren bu toplantı sırasında 12 ayrı TV ile röportaj yapıldı. Ayrıca çeşitli ülkelerden kadın kuruluşları ile görüşmeler yapıldı.

Katılığımız Ulusal Toplantılar:

İstanbul - Yapı Kredi

Nebahat Akkoç Yapı Kredi'nin 22 Nisan 2005 tarihinde, İstanbul'da düzenlemiş olduğu toplantıda "Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler" ile ilgili bir sunum yaptı.

Ankara - KASAUM

Ankara Üniversitesine bağlı KASAUM' un çağrısı üzerine üniversite öğrenciler-

ine kadına yönelik şiddet ve cinayetler ile ilgili bir sunuş yapıldı. (8 Haziran)

İzmir - EKDAV

Kadına yönelik şiddet alanında çalışan bir kadın kuruluşu olan Ege Kadın Dayanışma Vakfı'nın düzenlediği bir toplantıya KA-MER'den Naime Kardaş, Sacide Akkaya, Nilfer Yılmaz katıldı. Bu toplantıda KA-MER'in kadına yönelik şiddet ve namus kisvesi altında işlenen cinayetler konusunda çalışma yöntemleri anlatıldı. (18.02.2005)

İstanbul - Henrich Böll

“Çatışma Çözüm Yöntemleri Geliştirmede Kadınların Rolünü Güçlendirmeye Yönelik Stratejiler” konusunda yapılan toplantıya KA-MER'den Naime Kardaş, Hayriye Aşçıoğlu, Nilüfer Yılmaz katıldılar.

İstanbul - Kadın Yürüyüşü

Dünya Kadın Yürüyüşü'nün bir parçası olarak İstanbul'da düzenlenen toplantıya KA-MER' den Ayten Yakut ve Naime Kardaş katılarak “Keşke Dememek İçin” adlı 2004 yılı raporunu dağıttılar.

Şırnak

Şırnak Ticaret Odasına bağlı olarak çalışan Şırnak Gençlik Grubu'nun “Şehri Nur Kapılarını Açıyor” projesi kapsamında düzenlenen iki ayrı sempozyuma KA-MER'den Ayten Tekay, Name Kardaş ve Nebahat Akkoç katıldılar. (29.08.2005)

Muğla

Muğla'daki bir kadın platformunun çağrısı üzerine Nebahat Akkoç Muğla'da “1. EGE KADIN BULUŞMASI” adlı bir toplantıya katıldı. Ege Bölgesi'nin sekiz ilinden kadın kuruluşu temsilcilerinin katıldığı bu toplantıda KA-MER'in şiddet ve namus kisvesi altında işlenen cinayetler ile ilgili çalışma yöntemleri ve politikası anlatıldı.

İstanbul

25 Kasım tarihinde, Melek Taylan yönetmenliğinde çekilen “Karanlıkta Diyaloglar” adlı namus kisvesi altında işlenen cinayetler ile ilgili belgesel filmin galasına katılındı. 26 Kasım tarihinde aynı filmin kadın kuruluşları

için gösterime konduğu gecede konu ile ilgili bir sunuş yapıldı. (25 - 26 Kasım 2005)

-Türkiye İçinden ve Çeşitli Ülkelere Pek Çok Ziyaretçimiz Oldu. Uluslararası ve ulusal:

- 43 gazete
- 29 TV Kanalı ile röportajlar
- 32 ayrı sefer üniversite görevlileri ile konu ile ilgili görüşmeler
- 69 sivil toplum örgütü ile konu ile ilgili görüşme ve toplantılar
- 51 ayrı sefer resmi kurum temsilcileri ile namus kisvesi altında işlenen cinayetler ve çözüm için önerilerimiz konusunda görüşmeler yapıldı.

Ayrıca, namus kisvesi altında işlenen cinayetleri konu alan, beş belgesel film, üç sahne oyunu, 2 sinema filmi için danışmanlık yaptık.

Her yıl listesini verdiğimiz görüşmecilere bu yıl çok uzun bir liste oluşması nedeniyle sadece teşekkür etmekle yetinmek zorunda kalıyoruz.

3- Acil Müdahale Ekipleri Kuruldu;

- Projenin yürütülmekte olduğu illerde, her başvurunun ihtiyacına göre yürütülen çalışmalar için görüşmek durumunda kalınan resmi ve sivil bağlantılar ile kalıcı ilişkiler kuruldu.
- Diyarbakır ve Mardin’de acil durumlarda işbirliği yapılmak üzere “Acil Müdahale Ekipleri” kuruldu. Kadın Kuruluşları, Valilik ve Belediyeler, SHÇEK İl Müdürlüğü yetkilileri, Baro ve Sağlık Kuruluşları, Müftülükler, Emniyet ve Jandarma’nın yer aldığı bu ekiplerin proje kapsamındaki tüm illere yayılması hedeflenmektedir.
- Ayrıca birlikte çalışılan tüm il ve ilçelerdeki proje sorumlularının Başbakanlığa bağlı olarak çalışan ve il valisi ya da ilçe kaymakamlarının başkanlığında yürütülmekte olan İl veya İlçe İnsan Hakları Kurulları’nda yer almak için başvurular yapmaya başladılar.

4- Muhtemel Hedef Kitleye Yönelik Etkinlikler;

- Yapılan tüm bilinç yükseltme çalışmalarında, farklı konulardaki toplantılarda, radyo, TV ve gazeteci görüşmelerinde muhtemel kurbanlara çağrı yapılarak tehlike durumunda yapılması gerekenler tekrar tekrar hatırlatıldı.
- Konu ile ilgili bir el ilanı hazırlanıp dağıtımı yapıldı.

→ Kadınların konuya duyarlı olmaları sağlandı. Duydukları muhtemel olayları en yakın kadın merkezlerine, SHÇEK, polis karakollarına bildirebilmeleri için gerekli çalışmalar yapıldı.

5- Namus Adına İşlenmiş Cinayetler İle İlgili Veri Toplama Faaliyetleri;
Yıl boyunca iki yerel, beş ulusal gazete taranarak aşağıdaki verilere ulaşıldı.
2003 ile 2004 yılları arasında iki yerel gazete ve 2005 boyunca ikisi yerel yedi gazete taranarak aşağıdaki verilere ulaşıldı.

Namus kisvesi altında işlenen veya teşebbüs edilen cinayetlerin gazetelerde sıklıkla yer almadığını fark ettik. Bu nedenle, yapılan araştırmada kısıtlı sayıda olaya odaklanılabilmektedir. Hepsi Türkiye’de olmak üzere öldürülen, intihara teşvik edilen, burnu kesilen veya ölüm tehdidi alan **58 kadının yaşadıklarıyla ilgili ortaya şöyle bir profil çıkıyor:**

→ Cinayetler veya cinayet teşebbüslerin %38’inin kadının erkeklerle yaşadığı ilişkiler nedeniyle, %26’sının kadının itaatsizlik ettiği düşüncesiyle ve %14’ünün kadına atılan iftiralar sonucu işlendiği görülmüştür. Geriye kalan cinayetler veya cinayet teşebbüslerin nedenleri ise çoğunlukla bilinmemektedir. Erkeklerle yaşanan ilişkiler, kadın evli değilken, evliyken, dulken, tecavüz veya bekaretin bozulması gibi durumlarda, kadın hamile kaldığında ya da kalmadığında namus kisvesi altında işlenen cinayetler veya cinayet teşebbüslerin sebebi olmaktadır. (Örneğin, Nuran Halitoğlu (14) kaçırılıp tecavüze uğradığı için babası tarafından öldürüldü (30.04.2004); Verda Uçar erkeklerle ilişki yaşadığı için annesi tarafından öldürüldü (25.02.2005); Özlem Kırtay (17) evlilik dışı ilişki yaşadığı için öldürüldü (25.02.2005); Saadet K. (39) dulken erkeklerle ilişki yaşadığı için oğlu tarafından öldürüldü.) İtaatsizlik ise, kadının birlikte olacağı kişiyi seçmek, dışarı çıkmak gibi konularda bağımsız davranmak istemesi ve dolayısıyla hayatındaki erkeklerin otoritesine karşı gelmesi anlamına gelmektedir.

→ Cinayetler veya cinayet teşebbüslerin %64’ünde, kadınların ailedeki erkeklerin şiddetine maruz kaldığı gözlenmiştir. Ailenin kadına uyguladığı şiddetten sonra en sık görülen, %28 oranında, eski-yeni eşler veya sevgililerin uyguladığı şiddettir. Bunların dışındakiler tecavüzcü tarafından işlenen veya sebebi bilinmeyen cinayetler veya cinayet teşebbüslerdir.

→ Kadınların, %24'ü 18 yaş altı, %26'sı 18-25 yaş arasında, %34'ü 25 yaş üstü ve geri kalanların yaşı bilinmemektedir.

Yukarıdaki verilerin yanı sıra, namus kisvesi altında işlenen cinayetler konusunun gazetelerde nasıl yer aldığına bakarak şunlar söylenebilir:

→ Belirli cinayetler veya cinayet teşebbüsler (Kadriye Demirel, Şemse Allak gibi) medyaya oldukça çok yansımışken, olayların çoğunluğu ya çok küçük bir haber olarak yer almış ya da hiç yer almamıştır. Haberler arasında böyle bir farklılık olması, namus kisvesi altında işlenen veya teşebbüs edilen cinayetlerin gazeteler tarafından ele alınışının çarpıcı bulunan hikayelerin büyük manşetlerle sansasyon yaratacak bir biçimde sunulmasından kaynaklanıyor olabilir. Buna örnek olarak, gazetede yer alan çoğu haberde şiddetin en ince detayıyla tarif edilmesini verebiliriz. (“Annesini boğazını keserek öldürdü,” “kadını, ailesi kollarını dilini kopararak, cinsel organına sopa sokarak öldürdü” gibi). Bunun yanı sıra incelenen gazetelerde bu konuda bir dosyaya veya araştırmacı gazetecilik geleneğiyle yazılmış bir habere rastlamıyoruz.

→ Haberlerin çoğunluğunda namus kisvesi altında işlenen cinayetler için “töre cinayetleri” denilmektedir. Bunun sonucu olarak daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi, cinayetlerin etnik ya da inanç gruplarına mal edilmesi, törelerin salt kötü uygulamalar olduğu şeklinde bir izlenime yol açması, ve töre cinayetleri derken kan davalarının da kast edilebilmesi söz konusudur.

→ Haberlerde namus kisvesi altında işlenen cinayetler, insanların kontrolünün dışında, bağımsız bir olgu gibi gözükmektedir. Örneğin, “töre böyle emrediyor,” “töreden çifte infaz: ‘töre’ yine ölüm istedi,” “töre Nuran’ı kabloyla boğdu,” “dayaktan kaçarken töreye tutuldu” gibi ifadeler kullanılmaktadır. Bazen bu cinayetlerin, insanlar tarafından işlenen bir cinayet olduğu gerçeğinin bunun gibi abartılı ifadelerle unutulduğunu düşünüyoruz. “Töre” canavarlaştırılarak aslında onu başlatan ve devam ettirenlerin insanlar olduğu unutuluyor. Ayrıca “yine töre,” “töre yine can aldı” gibi sıkça rastladığımız ifadeler de, gazetelerin namus kisvesi altında işlenen cinayetler konusunda çaresizlik ve çözümsüzlük duygusu verdiğini göstermektedir.

→ Gazetelerin genelinde namus kisvesi altında işlenen cinayetler konusunda yorum içermeyen ve cinayeti tasvir etmekle yetinen haberler olduğunu gözlemledik. Bu cinayetleri olumsuz gösteren, kınayan nitelikte haberlere oldukça az rastladık.

6-Başvurucuya ulaşmak için kullanılan yöntemler ve başvuru ile ilgili değerlendirmeler;

Muhtemel kurban ya da kurban edilmiş kadınların ailelerine ulaşmak için üç ayrı yöntem belirlemiştik.

Birinci Yöntem: Muhtemel kurbanların KA-MER'e başvurmalarını sağlamak,

İkinci Yöntem: Tehlike içinde olan ama dışarıya çıkıp herhangi bir yere başvuramayacak durumda olan kadınlara ulaşmak,

Üçüncü Yöntem: Namus cinayetine kurban edilmiş kadınların dava süreçlerini takip ederek onların ailelerine, yakın çevrelerine ulaşmaktı.

Yıl boyunca başvuran 31 kadından 5 kadın için suç duyurusunda bulunuldu, 3 kadın için dava açıldı. Dava açan kadınlardan biri 4320 sayılı yasadan yararlanarak şiddet uygulayan kocasını evden uzaklaştırmayı başardı.

“NAMUS KİSVESİ ALTINDA İŞLENEN CİNAYETLER” KAMPANYASI SÜRECİ İLE İLGİLİ RAPOR

1. KAMPANYA HAZIRLIK SÜRECİ:

British Council - KA-MER işbirliği ile 16.12.2003 tarihinde başlayan ve kadına yönelik şiddet, kadın girişimciliği, kampanya örgütleme gibi konularda eğitimler içeren bir yıllık çalışmanın sonucunda bir kampanya başlatma fikri ortaya çıkmıştı. Halen sürmekte olan kampanyayla ilgili proje, British Council tarafından hazırlanarak İngiltere Büyükelçiliği'ne sunuldu ve kaynak ayrılması sağlandı.

Projenin onayından sonra yapılan hazırlık toplantılarında, çalışılacak konu ile ilgili “alışmışlık durumu” dikkate alınarak; kampanya fikrini ve geliştirilecek materyali, belirlenen illerdeki kurum ve kuruluşlar dâhil olmak üzere

mümkün olan en geniş katılımı tartışabilmenin kampanyanın sahiplenilmesi açısından yararlı olacağı konusunda fikir birliği sağlandı ve bu doğrultuda kampanya hazırlık çalışmaları başlatıldı.

Üç ilin valilikleriyle (Diyarbakır, Mardin, Batman) görüşme talebinde bulunuldu. Diyarbakır ile Mardin Valilikleri ve Mardin Belediyesi ile yapılan görüşmelerde yetkililer, kampanyaya gerekli desteği sağlayacaklarını ve ilgili aktivitelere katılacaklarını belirttiler; fakat Batman Valiliği'nden olumlu yanıt alınamadı. Böylece kampanyanın hazırlık çalışmaları Diyarbakır ve Mardin illerinde başlatıldı. Bu illerde yerel destek sağlandı.

Kampanyada kullanılacak materyallerin hazırlanması için;

- Görsel materyalin hazırlığı için Özlem DALKIRAN ve Tango İletişim ile çalışılmasına,
- Oluşturulacak materyale dayanak olması için D.Ü. Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı'ndan Prof. Aytekin SIR ile birlikte bir anket çalışması yapılmasına karar verildi.¹

Bu ön çalışmalardan sonra kampanya için poster, TV ve radyo spotları hazırlanması için çalışmalar başladı. Hazırlanan kampanya materyali ile ilgili görüş alışverişi yapmak ve lobi stratejileri geliştirmek üzere iki ilde ikişer toplantı yapıldı.

Diyarbakır ve Mardin'de Düzenlenen İlk Toplantılar (22/11/2004 Diyarbakır & 23-24/11/2004 Mardin)

Toplantının amacı: kampanyanın tanıtımını yaparak, yerel yönetimlerin, resmi kurum- kuruluşların ve sivil toplum kuruluşlarının duyarlılığını artırmak ve kampanyaya katılımlarını sağlamaktır.

Birinci toplantılar, daha çok kampanyanın tanıtıldığı ve kampanyayı başlatan, destek veren kurum ve kuruluşların birbirlerini tanımalarının sağlandığı toplantılar olarak gerçekleşti.

Toplantıda:

- Kampanyanın mümkün olduğunca fazla destek ile yürütülmesinin önemli olduğuna,

¹ Bu araştırma ile ilgili çalışma kitabın sonunda ek olarak yer almıştır.

- Namus kisvesi altında işlenen cinayetler ile ilgili ulaşılmak istenilen hedeflere ve şimdiye kadar yapılan çalışmalara,
 - Yerel iş birliklerinin önemine değinildi.
 - Muhtemel kurbanların başvurularından sonra yaşanan aksaklıklara dikkat çekildi.
- (Mesai saati bitiminden sonra ölüm tehdidiyle gelen bir kadın için resmi başvuru yapılamamasından doğan sıkıntılar veya sığınma evlerinin yetersizliği nedeniyle başvurucuların sıra beklemek zorunda kalmalarının yarattığı tehlikeler gibi).

Sonuç olarak: Diyarbakır ve Mardin’de **Acil Müdahale Ekibi** oluşturulmasına karar verildi. Toplantıya katılan kurumlardan birer temsilci bu ekipte yer aldı. Ölüm tehdidiyle bu kurumlardan herhangi birine başvuru yapan bir kadına anında destek sağlanabilmesi için, Acil Müdahale Ekibi’nde yer alacak kişilerin telefon numaralarından oluşan bir liste hazırlanarak katılımcılara dağıtıldı.

- Namus cinayetlerinin anlık öfkelerle değil, planlı bir şekilde işlendiği, hayatın içinden bir olaymış gibi anlatıldığı ve bunun bir “alışmışlık durumu” olduğu tespitinden yola çıkılarak, posterlerin daha yumuşak formlarda hazırlanması kararlaştırıldı.
- British Council temsilcileri, İngiltere’de “Şiddete Sıfır Hoşgörü” adıyla yürütülen kampanya hakkında bilgi verdiler.

Diyarbakır ve Mardin’de Düzenlenen İkinci Toplantılar (14/03/2005 Diyarbakır & 15/03/2005 Mardin)

Toplantının amacı: birinci toplantıda alınan kararlar doğrultusunda hazırlanmış olan kampanya materyalinin katılımcılara sunularak ortak bir fikir çıkmasını sağlamaktır.

Toplantıda:

- D.Ü. Ana Bilim Dalı Başkanı Aytekin SIR, yürütmüş olduğu anket çalışmasının sonuçlarını sundu.
- Kampanya için hazırlanan materyal, Özlem DALKIRAN ve Ayşegül AKTÜRK tarafından tanıtıldı. Öneriler alınarak yapılabilecek değişiklikler belirlendi.
- Hazırlanacak materyalde İngiltere Büyükelçiliği, British Council ve KA-

MER'in yanı sıra belediye ve valiliklerin logolarının yer almasına karar verildi.

→ İkinci toplantılar sırasında, kampanya malzemesine ortak anlayışı yansıtan son şekli verildi.

Ankara'daki, çalışmaya destek veren kurum temsilcileri, konu ile ilgili kişiler ve basın mensuplarının katıldığı 20/04/2005 tarihli toplantıyla kampanya başlatıldı.

2. KAMPANYA UYGULAMA SÜRECİ:

Hazırlanan poster ve afişlerin, valiliklere, belediyelere, il müftülüklerine, SHÇEK il müdürlüklerine, tabip odalarına, şoförler odasına, üniversitelere, muhtarlara, Mazlum-Der'e, Milli Eğitim müdürlüklerine, baroya, esnaf ve sanatkârlar odasına, bazı gazetelere ve bölgedeki kadın kuruluşlarına dağıtımı sağlandı. TV ve radyo spotları, Diyarbakır ve Mardin'deki bütün yerel TV ve radyo kanallarının yanı sıra RTÜK aracılığıyla 25 ulusal TV ve 25 radyo kanalına gönderildi. Çeşitli kanallarda kampanya tanıtımıyla ilgili programlar yapıldı.

KA-MER çalışanları ve gönüllüleri koordinatörlüğünde, posterlerin dükkân-lara, sokaklara ve görüntür olan her yere asılması sağlandı. Zaman zaman posterlerin asıldığı yerler dolaşarak halkın posterlere tepkisi öğrenilmeye çalışıldı.

Kampanya Sırasında ve Sonrasında Yaşananlar:

Genellikle kampanyayı destekleyici yaklaşımlar olduğu gözlemlendi:

→ İki il için başlatılan kampanya, konuya duyarlı kişi ve kuruluşların sahiplenmesi üzerine, Şanlıurfa, Adıyaman, Kars, Siirt, Bingöl gibi illerde de yürütüldü.

→ Diyarbakır'da posterler asılırken merak ederek soru soranlar oldu. Genellikle genç öğrenciler tarafından yöneltilen sorular aşağıdaki gibiydi:

“Bu nedir? Kim hazırladı? Namus cinayeti ne demek? Bu kampanya cinayet-leri önler mi? Bu sorun nasıl çözülecek? Biz bu cinayetlerin önlenmesi konusunda neler yapabiliriz?”

→ Bir kesimin, namus kisvesi altında işlenen cinayetler konusunda duyarlı olduğu görüldü ve böyle cinayetlerin artık işlenmemesi gerektiği, kimsenin

başkasının yaşam hakkını elinden almak için haklı bir gerekçesinin olmayacağı doğrultusunda bir tutum geliştirdikleri gözlemlendi.

→ Diyarbakır'ın Ergani ilçesindeki bir dershanenin kampanyayı sahiplenmesi sonucu billboard, cadde ve sokaklara poster asılması sağlandı.

Bunun yanı sıra olumsuz tepkilerle de karşılaşıldı:

→ Bir minibüs şoförü, poster asıldığını görünce arabasını durdurup muavininden posteri yırtmasını istedi. Nedeni sorulunca da, “bu namus işlerini duvarlara asmayın” dedi.

→ Elektronik eşya satan bir mağaza sahibi posteri asmayı reddedince nedeni soruldu ve “müşterilerimiz arasında namus cinayetlerini savunanlar olabilir. Onları kızdırmamak için” cevabı alındı.

→ Bazı posterlerin üzerine ertesi gün el ilanları, farklı posterler asıldığı gözlemlendi.

→ Kampanyanın yürütüldüğü iki ilde ve daha sonra kampanyaya dahil olan diğer tüm illerdeki yerel TV, radyo ve gazetelerin kampanyaya fazla ilgi göstermedikleri gözlemlendi. Bu durumu değiştirmek için yapılan görüşmeler de fazla etkili olmadı.

→ Hem asılan poster ve afişlerde, hem de Açık Radyo ve TV kanallarında kadınların ya da diğer ilgili kişilerin ulaşacağı telefon numaralarının verilmemesi eleştirildi. Yapılacak yeni bir kampanyada başvurulabilecek telefon numaraları olması önerildi.

3. SONUÇ:

→ Kampanya Eylül ayı sonunda bitmiş olmasına rağmen, posterlerden bir kısmı halen asıldığı yerde durmaktadır.

→ Film ve radyo spotu zaman zaman ulusal TV ve radyolarda yayınlanmaktadır.

→ Ağustos sonunda, Prof. Dr. Aytekin Sır tarafından kampanyanın etkilerini ölçen ikinci bir anket çalışması yapıldı ve namus kisvesi altında işlenen cinayetlere bakış açısında %2 oranında bir farkındalık yaratıldığı görüldü.²

2- Bu çalışma kitabın sonunda ek olarak verilmiştir.

IV

2005 namus kisvesi adı altında işlenecek bir cinayetin muhtemel kurbanları ile ilgili başvuru hikâyeleri

Süre: Aşağıda yazılı hikâyeler 01.11.2004 - 01.11.2005 tarihleri arasındaki bir yıllık süre içinde alınan başvurular ile ilgilidir.

Yer: Başvurular projenin yürütülmekte olduğu 13 farklı ilden alınmıştır.

Uygulanan Yöntemler:

Muhtemel kurbanlara ulaşma yöntemleri:

Aile içi şiddet üzerine çalışırken, şiddet yaşayan kadınların kadın merkezlerine ya da ilgili kurum ve kuruluşlara bizzat başvurmaları özellikle önem taşımaktadır. Çünkü bu yol şiddet mağdurunun şiddetten kurtulma konusundaki kararlılığı ile ilgili bir gösterge olduğu gibi onun özgüvenini de geliştirecek bir çaba olacaktır.

Elbette ki tanıtım çalışmaları yaparak kolay ulaşılabilir olmak ilgili kurum ve kuruluşların görevidir.

Namus kisvesi altında işlenecek bir cinayet söz konusu olduğu zaman hem muhtemel kurbanların doğrudan ya da çeşitli araçlarla başvuru yapması mümkün olmakta hem de farklı olarak alınan duyumlar üzerine hareket edilip, muhtemel kurbanı ulaşmak söz konusu olabilmektedir.

Bir kadının namus kisvesi altında katledileceğine dair duyum alınması durumunda polis ya da jandarma ile işbirliği yapılarak kadına ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Yapılacak acil işlemler ile ilgili uygulanan yöntem:

Namus kisvesi altında işlenecek bir cinayetin muhtemel kurbanlarının uzun bir süre ciddi bir tehlike altında yaşadıkları ve bu tehlikenin devam ettiği düşünülerek ilk acil ve zorunlu işlemler konusunda onlar adına karar vermek söz konusu olabilmektedir.

Örneğin:

- Kimlik çıkarma
- Avukata vekâlet vermek
- Güvenilir bir ortam sağlamak vs.

Sorun çözümü ile ilgili yöntemler:

İlk acil ve zorunlu işlemler tamamlandıktan sonra kadının kendini güvende hissedebileceği bir yer sağlamak önemlidir. Ancak o zaman başvurusunun geleceğe yönelik düşünceleri netleşmeye başlamaktadır. Çünkü çözüm konusunda tartışmasız olarak kadının talepleri doğrultusunda hareket etmek gerekmektedir.

Muhtemel kurban tamamen yeni bir yaşam kurmak isteyebilir, ya da ailesi ile uzlaşma yolları aranmasını önerebilir.

İki durumda da her gelişme titizlikle değerlendirilerek karar verilir. Çünkü hem kadının hem de kadın merkezi çalışanlarının tehlikede olması söz konusudur.

1. Başvuru:

Başvuru tarihi: 17.11.2004

Yaşı: 22

Eğitim durumu: Okuryazar

Medeni durumu: Dini nikâhlı

Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Koca KA-MER Acil Yardım Hattına başvuruda bulunarak karısı için destek istedi.

Neden “yargılandı”?

Kadın sevdiği adamla üç ay önce kaçarak evlenmiş. Kadının ailesi evliliğe razı olmak için başlık parası istemiş. Erkeğin ailesi başlık parası vermeyince iki aile arasında gerginlik başlamış. Kadına eve dönmesi için çağrıda bulunmuşlar. Kocasını tercih eden kadını ailesi ölümle tehdit etmiş.

Koca KA-MER'e geldi ve kısa bir süre önce karısının, köyden gelen dayıları tarafından, silah zoruyla evden alınıp götürüldüğünü şimdi nerede olduklarını bilmediğini ve hayatından endişe ettiğini söyledi. Kadının bulunması konusunda destek istedi.

KA-MER ne yaptı?

- Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü ile iletişime geçilerek kadının bulunması için arama başlatıldı.
- Kadının ailesi hakkında suç duyurusunda bulunuldu.
- Kadın altı saat sonra bir akrabasının evinde bulundu.
- Mahkemeye çıkarılan kadın baskılar sonucu ailesinin yanında kalmayı tercih etti. Mahkeme, kadının can güvenliğinin aileden sorulacağını ve bunun için aileye baskı yapılacağını belirtti.
- Koca ile görüşmelere devam edildi.

Sonuç:

Tekrarlanan görüşmeler sonrasında anlaşma sağlanarak kadının kocasının yanına dönmesi sağlandı.

* * *

2. Başvuru

Başvuru tarihi: 25.11.2004
Yaşı: 20
Eğitim durumu: Lise öğrencisi
Medeni durumu: Bekâr
Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Öğretmeni ile birlikte gelerek KA-MER Acil Yardım Hattı Servisine başvuru yaptı.

Neden "yargılandı"?

Öğretmeni ile gelen kadın, mağdurun ablasıydı. 17 yaşındaki kız kardeşi çalıştığı iş yerinin sahibi tarafından tecavüz edilmiş. Tecavüzdten iki ay sonra hamile olduğunu fark eden genç kız olayı ablasına anlatmış. Ablası çaresiz kalınca durumu öğretmenine anlatarak yardım istemiş.

Aile beş yıl önce köylerinin boşaltılması sonucu Diyarbakır' a göç etmiş. Önce anne cezaevinde yatmış. Daha sonra baba tutuklanabileceği korkusu ile bulunduğu yeri terk edip kaçak yaşamış.

Evin ve beş kardeşinin sorumluluğunu alan abla bu olay amcaları tarafından duyulursa hem kardeşini hem de onu öldüreceklerini söyledi. Zaten amcalarının baskısını yoğun bir şekilde hissediliyormuş. Ablanın okuldan eve geç döndüğü bir gün amcasının oğlu, diğer kardeşlerine ibret olsun diye saçının ön kısmını makasla kazımış. Bu ve benzer cezalandırmalar sürekli yaşanmaktaymış.

Olayı kimsenin duymasına fırsat vermeden bebeği aldırma istediklerini belirtti.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Hukuki danışmanlık verildi.
- Hamileliği ile ilgili sağlık kurumlarına yönlendirildi.

Sonuç:

- Hamileliğin sonlandırıldığı öğrenildi.
- Abla ile görüşmeler devam ediyor.

* * *

3. Başvuru

Başvuru tarihi: 27.11.2004

Yaşı: 21

Eğitim durumu: Okuryazar

Medeni durumu: Bekâr

Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Diyarbakır' a gelen kadın, sokaklarda dolaşırken, üç lise öğrencisi tarafından KA-MER Acil Yardım Hattı Servisine getirildi.

Neden yargılandı?

Genç kadın çocukluğu süresince babası, üvey annesi ve ağabeylerinden yoğun şiddet yaşamış. 13 yaşındayken, büyük ağabeyi tarafından önce tacize daha sonra tecavüze uğramış.

Yaşadıklarını gizlemesi konusunda ağabeyi tarafından sürekli tehdit edilmiş. Üvey annesiyle anlaşamadığı içinde babasından şiddet yaşamaktaymış.

Yaklaşık bir yıldır küçük ağabeyiyle birlikte babaannesinde kalıyormuş. Babaannesinin baskılarına dayanamayan kadın bir hafta önce oradan kaçıp kendisine tecavüz eden ağabeyinin yanında kalmaya başlamış. Ancak yengesi de

kadını aşılayıp kalmasını istememiş.

Kadının yaşadığı baskı ve dışlanmanın nedeni annesinin babasını terk etmemiş. Bu yüzden kadına, “orospunun kızı, sen de annen gibi mi olacaksın” diye ithamlarda bulunulmuş. Bütün bu baskılara dayanamayan kadın ağabeyinin evinden kaçıp Diyarbakır’a gelmiş. Sokaklarda dolaşırken lise öğrencisi gençler ile birlikte KA-MER’e geldi.

Kadın eve dönmek istemediğini, döndüğü takdirde ağabeyinin onu öldüreceğini çünkü evi terk etmesini asla affetmeyeceğini söyledi.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Hukuki danışmanlık verildi.
- Nüfus cüzdanı çıkarıldı.
- Üç gün misafir edildi.
- Sığınma talebi ile ilgili olarak SHÇEK’e yönlendirildi.

Sonuç:

- Gittiği sığınma evinde kötü hissettiği için geri döndü. Diyarbakır’ a dönen kadının psikolojisinin iyi olmadığı ve korkularının arttığı gözlemlendi.
- Dicle Üniversitesi Psikiyatri bölümüne götürülen kadının hastaneye yatırılarak tedavisinin yapılması uygun görüldü.
- Bir ay Dicle Üniversitesi Psikiyatri bölümünde yattıktan sonra durumunun iyi olduğu gözlemlendi.
- Hastanede iken babası ile ilişki kurdu.
- Hastaneden çıktıktan sonra ailesi ile yaşamaya başladı.
- KA-MER ile ilişkisi devam ediyor.

* * *

4. Başvuru

Başvuru tarihi: 01.12.2004
Yaşı: 16
Eğitim durumu: İlkokul mezunu
Medeni durumu: Bekâr
Çocuk sayısı: -

KA-MER’e nasıl geldi?

KA-MER’e telefon açarak Acil Yardım Hattından destek istedi.

Neden yargılandı?

Almanya’da yaşamakta olan kadın ailesinin isteğiyle halasının oğlu ile nişanlandırılmış. Fakat bir süre sonra nişan bozulmuş. Babası bu kez başka biriyle evlendirmek istemiş. Evlenmek istemeyen kadın Almanya’dan kaçarak Türkiye’ye bir akrabasının yanına gelmiş. Babası da kadını öldürmek için peşinden Türkiye’ye gelmiş.

Kadın telefonla KA-MER’i arayarak babasının yerini öğrendiğini ve onu aradığını, bulursa da öldüreceğini söyledi. Güvende olabileceği bir yer bulunması için destek istedi.

KA-MER ne yaptı?

- Telefonla iletişim kuruldu.
- Psikolojik destek verildi.
- Hukuki danışmanlık verildi.
- O ildeki kadın derneği ile görüşmeler yapıldı.
- O ildeki Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile kadının yetiştirme yurduna yerleştirilmesi için işbirliği çalışması yapıldı.

Sonuç:

Bir süre sora kadınla iletişim kesildi.

* * *

5. Başvuru

Başvuru tarihi: 29.12.2004

Yaşı: 18

Eğitim durumu: Meslek Lisesi son sınıf öğrencisi

Medeni durumu: Bekâr

Çocuk sayısı: -

KA-MER’e nasıl geldi?

Baro Kadın Komisyonundan bir avukat telefonla arayarak intihar teşebbüsünde bulunan ve hastanede yatan kadın için destek istedi. Bu istek üzerine hastaneye gidilerek kadınla görüşüldü. Daha sonra kendisi KA-MER’e gelmeye devam etti.

Neden yargılandı?

Baba ve üvey anneden baskı ve şiddet yaşayan kadın daha önce iki defa intihara teşebbüs etmiş. Israrla okuluna devam etmek istediği için “erkek arkada-

şın var o yüzünden okula gitmekte ısrar ediyorsun” diye suçlanmış.

Önceki intiharlarının sonrasında baskılar artmış. Evden kaçarak iki gün arkadaşında son gece de parkta yatmış. Sabaha karşı yanındaki ilaçları alarak intihara teşebbüs etmiş. Kadın onu bulan kişiler tarafından hastaneye götürülmüş. İlk müdahaleler yapıldıktan sonra kadın, kendisine yardım edebilecek yakın bir akrabasının adını vermiş. Akrabası Baro’ya haber vererek hastaneye gelmiş. Barodan avukatlar aileye haber vermiş. Ancak baba öfkeli bir şekilde “böyle kız öldürülmez de ne olur” diyerek çekip gitmiş.

KA-MER ve Baro avukatı, kadının isteği üzerine, başka bir ilde üniversitede okuyan ablasını getirtti. İki kardeş köyde oturan öz anneleriyle konuşup birlikte onun yanına gideceklerini söylediler.

Daha sonra ablanın üniversiteye devam ettiği ilde bir ev tutup, birlikte yaşamaya karar verdiler.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Hukuksal danışmanlık verildi.
- Ablası ile görüşülerek desteği alındı.
- Hastaneden 20 günlük rapor alındı.
- Okul müdürü ile görüşülerek ikinci dönem okuluna başka bir ilde devam etmesinin sağlanması için destek istendi.
- Okuluna devam ettiği süre içinde kalabileceği bir yurt sağlandı.

Sonuç:

Halen ablası ile birlikte yaşıyor ve eğitimine devam ediyor.

* * *

6. Başvuru

Başvuru tarihi: 03.01.2005

Yaşı: 19

Eğitim durumu: Okuryazar

Medeni durumu: Evli

Çocuk sayısı: -

KA-MER’e nasıl geldi?

Kendisi gelerek KA-MER Acil Yardım Hattı Sevisi’ne başvuru yaptı.

Neden “yargılandı”?

Kadın küçük yaşta zorla evlendirilmiş. Kocasından çok şiddet yaşamış. Yaşadığı şiddete dayanamayıp kocasını şikâyet etmiş. Ailesinin yanına dönmüş.

Ailesi tarafından ikinci kere istemediği bir evlilik yapmaya zorlanmış. İkinci kocasından da şiddet yaşayınca evden kaçıp arkadaşlarının yanında kalmaya başlamış. Ailesinin evden kaçtığı için onu suçladığını, öldürmek için aradıklarını duyunca başvuru yapmak için KA-MER'e gelmiş.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik danışmanlık desteği alması sağlandı,
- Avukata vekâlet vermesi sağlandı,
- Sığınma talebi için SHÇEK'e yönlendirildi.

Sonuç:

Sığınma evine gittikten sonra bağlantı kurulamadı.

* * *

7. Başvuru

Başvuru tarihi: 11.01.2005
Yaşı: 17
Eğitim durumu: Ortaokul Mezunu
Medeni durumu: Bekâr
Çocuk sayısı: Hamile

KA-MER'e nasıl geldi?

Kendisi gelerek KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvurdu.

Neden “yargılandı”?

Yaklaşık bir yıl önce bir iş bulup çalışmaya başlamış. İşyerinde tanıştığı bir erkekle ilişkisi olmuş. Bu ilişkiden hamile kalmış. Erkek arkadaşı kadının hamile olduğunu duyunca onunla ilişkisini kesmiş.

Kadın ailesi hamile olduğunu öğrenirse öldürüleceği korkusu ile başvuru yaptı.

KA-MER ne yaptı?

- Namus kisvesi altında işlenecek cinayetler ile ilgili mücadele etmek üzere kurulan “Acil Müdahale Ekibi” olay hakkında bilgilendirildi.
- Hukuki danışmanlık verildi ve avukata vekâlet vermesi sağlandı.
- Psikolojik danışmanlık desteği sağlandı,
- Kadının talebi üzerine aile ile görüldü.
- Kadının sağlıklı bir ortamda çocuğunu doğurması sağlandı,

→ Bebek Çocuk Esirgeme Kurumu'na ait bir yuvaya yerleştirildi.
Doğumdan sonra kadın ailesinin yanına geri döndü.

Sonuç:

Kadın ailesi ile birlikte yaşamaya devam ediyor. Takibi yapılıyor.

* * *

8. Başvuru

Başvuru tarihi: 25.01.2005

Yaşı: 27

Eğitim durumu: Okuryazar

Medeni durumu: Dini nikâhlı

Çocuk sayısı: İki çocuklu

KA-MER'e nasıl geldi?

Diyarbakır Barosu Kadın Komisyonu'ndan bir avukat aracılığıyla KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvurdu.

Neden yargılandı?

Kadın 12 yıllık evli iki çocuğu var. Yaklaşık üç yıl önce evini terk edip ağabeyinin evine yerleşmiş. Çünkü kocası tarafından her gece arkadaşlarıyla birlikte olmaya zorlanıyormuş, karşı çıkınca da dayak yiyormuş. Kadın kayınbiraderiy-le de yatmaya zorlanmış. Birkaç defa da bıçakla yaralanmış.

Ağabeyinde kalmakta olan kadın orada da kocası tarafından rahatsız edilmiş. Yine fuhşa zorlanmış. Daha sonra yengesi de kadını evinde istemediğini söyleyip onu dışarı atmış.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Hukuksal danışmanlık verildi.
- Dört gün misafir edildi.
- Avukata vekâlet verildi.
- SHÇEK işbirliğiyle sığınma evine gönderildi.
- Çocuklarını almak için avukata vekâlet verildi.

Sonuç:

Halen sığınma evinde kalıyor. Sığınma evinde tedavi ediliyor. Çocuklarını alabilmek için Diyarbakır Barosu Kadın Komisyonu'ndan bir avukata vekâleti verildi. KA-MER ve avukatıyla iletişimi devam etmektedir.

9. Başvuru

Başvuru tarihi: 12.02.2005

Yaşı: 24

Eğitim durumu: İlkokul mezunu

Medeni durumu: Bekâr

Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Polis aracılığı ile KA-MER Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvuru yaptı.

Neden “yargılandı”?

Rahatsızlığı nedeniyle doktora giden kadın hastanede çalışan babasının yardımıyla muayene olmuş ve işlemlerinin bitmesini beklemek için babasının odasında beklemeye başlamış. İşlemleri bitiren baba odaya döndüğü zaman kızını erkeklerle sohbet edip güldüğünü görünce kızını oradan döverek çıkarmış. Sokakta da “beni herkese rezil ettin şerefimi düşürdün” diyerek kadını dövmüş, küfürler etmiş.

Babasının elinden kurtulan kadın kaçıp arkadaşlarının evine sığınmış. Evde kadını koruyamayacağını söyleyen arkadaşı onu otele yerleştirmiş. İki gün otelde kaldıktan sonra bulunduğu yerin karakoluna başvurup destek istemiş.

Karakol olaya nasıl yaklaşılacağı konusunda KA-MER'den destek istedi. Kadının, yapılan görüşmede buradan uzaklaşmak istemediğini, ailesiyle görüşülmesini istediğini söyledi. Kadının isteği üzerine emniyet mensupları ile birlikte aile ile iki görüşme yapıldı.

KA-MER ne yaptı?

→ Psikolojik danışmanlık verildi,

→ Hukuksal danışmanlık verildi,

Sonuç:

Aile ile anlaşarak kadının evine dönmesi sağlandı. Halen evinde kalıyor ve görüşmeler devam ediyor.

* * *

10. Başvuru:

Başvuru tarihi: 28.02.2005

Yaşı: 21

Eğitim durumu: İlkokul mezunu

Medeni durumu: Bekâr

Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Başka bir ildeki Kadın Danışma Merkezi aracılığı ile Diyarbakır KA-MER Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvuru yaptı.

Neden yargılandı?

Ailesi, erkek arkadaşı olduğunu öğrenince kadını eve kapatıp fiziksel ve psikolojik şiddet uygulamış. Kadının babası, erkek arkadaşını bulup onu da dövmüş. Üzerinden kızının resmi çıkınca babanın öfkesi daha da artmış ve buna bağlı olarak kadına uygulanan şiddetin boyutu da artmış.

Kadın bir fırsatını bulup evden kaçarak şehir dışına çıkmış. Minibüste tanıştığı bir kadın aracılığı ile gittiği ildeki Kadın Danışma Merkezi'ne başvuruda bulunmuş. Can güvenliğinin olmadığını ve hemen bulunduğu yeri terk etmek zorunda olduğunu söylemiş. Orada SHÇEK'e başvuruda bulunulmuş ancak hemen sığınma evine yerleştirilemeyeceği öğrenilince Diyarbakır'a gönderilmiş.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik danışmanlık verildi,
- Hukuksal danışmanlık verildi,
- Diyarbakır Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne sığınma talebinde bulundu. Ertesi gün sığınma evine gidecek şekilde işlemleri başlatıldı,
- Geceyi geçirmesi için bir misafirhaneye yerleştirildi ancak sevgilisi ile haberleşen kadının sabah sevgilisi ile birlikte kaçtığı ve evlenmeye karar verdikleri öğrenildi.

Sonuç:

Ailesinin yaşadığı ilin dışında bir ile gittiği, sevdiği kişi ile evlendiği ve iyi olduğu öğrenildi.

* * *

11. Başvuru

Başvuru tarihi: 13.04.2005
Yaşı: 21
Eğitim durumu: İlkokul Mezunu
Medeni durumu: Bekâr
Çocuk sayısı: 1 erkek

KA-MER'e nasıl geldi?

Kendisi gelerek KA-MER Acil Yardım Hattı'na başvuru yaptı.

Neden "yargılandı"?

Birkaç yıl önce dayısının tecavüzüne uğrayan kadın, daha sonra kendi isteği ile bir ilişki kuruyor. Bu ilişkiden hamile kalıyor. Hamileliğini ailesinden gizlemeyi beceriyor.

Doğum yaklaşınca uzak bir yakınının yanına giderek çocuğunu doğuruyor. Doğumdan sonra bebeğini alarak geri dönüyor. Bebeği bir cami avlusuna bırakmayı planlıyor ama gerçekleştiriyor.

Ailesinin bulunduğu ili terk ederek KA-MER'e geldi. Geldiği zaman ailesi onu öldürmek için aramaktaydı.

KA-MER ne yaptı?

- Kadının ve bebeğin ihtiyaçları karşılandı,
- Sağlık kontrolleri ve tedavileri yaptırıldı,
- Psikolojik destek alması sağlandı,
- Önce bir sığınma evine yerleştirildi.
- Kadına iş bulundu, ev tutuldu ve yerleşmesi sağlandı.

Sonuç:

- Çocuğu ile birlikte yaşamaya devam ediyor.
- Takibi yapılıyor.

* * *

12. Başvuru

Başvuru tarihi: 15.04.2005
Yaşı: 25
Eğitim durumu: Okuryazar değil
Medeni durumu: Bekâr
Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Evden kaçarak Diyarbakır'daki otobüs terminaline gelmiş ve orada tanıştığı bir kadın aracılığıyla Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvuru yaptı.

Neden yargılandı?

25 yaşındaki kadın, çocukluğundan beri annesinden şiddet yaşıyormuş. Bir fabrikada çalışarak eve maddi katkıda bulunduğunu ama yine de şiddetin azalmadığını, üstelik dört kardeşi daha olduğunu ama kendisi dışında kimse- nin şiddete maruz kalmadığını söyledi. Ayrı bir odada bırakıldığını, yeterince yemek verilmediğini, istediği zaman banyo yapamadığını, annesi tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığını, babası ve kardeşleriyle oturup konuşamadığını çünkü annesinin onu konuşurken gördüğü zaman yemek cezası verdiğini ve artık bu kadarına dayanamadığını bu nedenle evden kaçtığını söyledi.

Evden kaçmasının suç sayılacağını ve öldürülmekten korktuğunu söyledi.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Sosyal Hizmetler İl Kurumu'na refakat edildi.
- Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü aracılığıyla sığınma evi talebi sağlandı.

Sonuç:

Şu anda sığınma evinde kalıyor. Kadınla iletişim halen devam ediyor. Gittiği yerde iş bulup yeni bir hayat kurması sağlanmaya çalışılacak.

* * *

13. Başvuru:

Başvuru tarihi: 21.04.2005
Yaşı: 21
Eğitim durumu: Ortaokul mezunu
Medeni durumu: Bekâr
Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Dicle Üniversitesi Psikiyatri Bölümü'nden yönlendirilmiş. Kendisi gelerek KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisi'ne kendi başvuru yaptı.

Neden “yargılandı”?

Kadın üç yaşındayken annesi yüksek bir yerden itilerek öldürülmüş. Annesi-

nin ölümünden sonra babası teyzesi ile evlenmiş. Babası ve teyzesinden yoğun şiddet yaşadığını, burnunun çekiçle kırıldığını, vücudunun çeşitli yerlerinin bıçakla yaralandığını anlattı. Bıçak izlerini gösterdi. Kadın yaşadıklarına artık dayanamadığı için ağabeyi ile birlikte babaannesinin yanına yerleşmiş.

Bir gün babaannesine ait bahçede tanımadığı birinin saldırısına ve tecavüzüne uğramış. Yaşadıklarını hiç kimseyle paylaşamamış. Aynı zamanda son iki yıldır öz ağabeyi tarafından taciz ediliyormuş.

Üç defa intiharı denediğini belirten kadın yaşadıklarını düşündükçe kendine zarar vermek istediğini söyledi.

Artık o eve dönmek istemediğini, dönse de cezalandırılacağını, sığınma evine gitmek için KA-MER'den destek istediğini söyledi. Bir sığınma evine gönderilmesi için Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne için yönlendirildi.

Ancak sığınma evine gönderilmesi uygun bulunmadı. Bunun üzerine kadının psikolojik tedavi görmesi için hastaneye yatması sağlandı. On gün kadar süren tedaviden sonra evine döndü. Yaşadıkları devam edince doktoru ile görüşmek için hastaneye gitti. Tekrar yatarak tedavi görmesine karar verildi.

Hastaneye ikinci yatışına kızan babası ve amcası hastaneye gelerek kadını hastaneden zorla çıkarmışlar.

Evde yeniden şiddet yaşayan ve öldürüleceğinden endişe duyan kadın, pencereden atlayarak, evine en yakın karakola sığınmış.

Sığındığı karakoldaki polisler KA-MER'i arayarak durumu anlattılar.

Karakola gidildi. Kadına sağlık raporu alındı, tedavisine başlandı. Öldürülmekten korktuğu için ailesinden şikâyetçi olmak istemedi.

Yaşadığı ilden uzaklaşmak istediğini ve bir daha geri dönmek istemediğini belirtti. İkinci kez Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yönlendirildi.

KA-MER ne yaptı?

→ Psikolojik tedavi için de Dicle Üniversitesi Psikiyatri Bölümü'ne yönlendirildi.

→ Hukuksal danışmanlık alması sağlandı,

→ Sağlık raporu alındı ve tedavisine başlandı,

→ Sığınma talebi için Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yönlendirildi.

Sonuç:

Halen sığınma evinde kalmaya devam ediyor.

* * *

14. Başvuru:

Başvuru tarihi: 25.04.2005
Yaşı: 19
Eğitim durumu: Dini nikâhlı
Medeni durumu: Okuryazar değil
Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Bir asker ve eşi tarafından KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisi'ne getirilerek başvuruda bulunuldu.

Neden "yargılandı"?

Kadın ilk evliliğini 13 yaşındayken babasının zorladığı biri ile yapmış. Ancak kocasının evinde beş gün kalabilmiş. Bir sabah kaçıp babasının evine gitmiş.

Geri döndüğü için şiddet yaşamış.

Bir süre sonra kadını, evli üç çocuk babası bir adama ikinci eş olarak vermişler. Orda da sürekli şiddet yaşayan kadının çocuğu da olmamış.

Kocası, onu tedavi ettirmeyeceğini, tedavi için harcayacağı para ile yeni bir eş getirmeyi tercih ettiğini söylemiş. Bunun üzerine kadın evden kaçmış. Jandarma Karakolu civarında dolaşan kadının birileri tarafından rahatsız edildiğini fark eden bir asker kadını karakola getirerek can güvenliğini sağlamaya çalışmış.

Sonra da eşi ile birlikte kadını alıp KA-MER'e getirdi. Bu arada, kadını her yerde aramaya başlayan ailesi, askeri bulup tehdit etmeye başladılar. Asker çok sıkıştırılınca kadını KA-MER'e getirdiğini söylemiş.

Aile KA-MER'i de tehdit etmeye başladı. Kadının ailesiyle birkaç kez yüz yüze görüşüldü.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Nüfus cüzdanı çıkarıldı.
- Bir gün misafir edildi.

Sonuç:

Korumaya alındı.

* * *

15. Başvuru:

Başvuru tarihi: 02.05.2005
Yaşı: 33
Eğitim durumu: İlkokul Mezunu
Medeni durumu: Evli
Çocuk sayısı: 3

KA-MER'e nasıl geldi?

Kendisi gelerek KA-MER Acil Yardım Hattı'na başvuru yaptı.

Neden "yargılandı"?

Türkiye'nin batısında bir yerde yaşamakta olan kadın yaklaşık 15 yıllık evli. Evliliğinin başından bu yana şiddet yaşadığını anlattı. Bir süre önce bir erkek ile telefon arkadaşlığı kurmuş. Sürekli uzun telefon görüşmeleri yapıyorlarmış. Kocasını ve kocasının ailesi durumu fark etmiş. Kadına şiddet uygulamışlar. Kadının durumu telefon arkadaşına bildirmiş.

Erkek Güneydoğu'daki bir kentin adını ve bazı adresler vererek çocuklarını alıp kendisine gelmesini istemiş. Birlikte yaşamayı hatta ilerde evlenmeyi vaat etmiş.

Kadın çocuklarını alıp gelmiş. Ancak adamın adı ve verdiği adreslerin tümü yanlış çıkmış. Adamın kendisini aldattığını anlamış.

Geri dönerse kocası tarafından öldürüleceğini söyleyerek başvuru yaptı.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek alması sağlandı,
- İhtiyaçları karşılandı,
- Sığınma talebi için SHÇEK'e yönlendirildi.

Sonuç:

- Sığınma evine gittikten sonra bağlantı kurulamadı.

* * *

16. Başvuru:

Başvuru tarihi: 2.05.2005
Yaşı: 38
Eğitim durumu: Okuryazar değil
Medeni durumu: Dini nikâhlı
Çocuk sayısı: 5

KA-MER'e nasıl geldi?

Baro aracılığıyla KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvurdu.

Neden "yargılandı"?

Kadın, kocası ve kocasının ilk beraberliğinden olan oğlu tarafından yoğun şiddete maruz kalmış.

Üvey oğlu, kadını, annesinin yerine gelmekle suçlamış ve evden gitmediği takdirde öldürmekle tehdit etmiş. Kadın beş çocuğuyla birlikte KA-MER'e geldiğinde, vücudunda yara izleri vardı.

Geri dönmek istemediğini, dönerse can güvenliğinin tehlikeye gireceğini belirten kadın sığınma evi talebinde bulundu.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Bir gün misafir edildi.
- Sığınma talebi için SHÇEK'e yönlendirildi.

Sonuç:

- Sığınma evine gönderildi.
- Kadınla iletişim kesildi.

* * *

17. Başvuru:

Başvuru tarihi: 11.05.2005

Yaşı: 22

Eğitim durumu: Ortaokul Mezunu

Medeni durumu: Bekâr

Çocuk sayısı: 1

KA-MER'e nasıl geldi?

Kendisi gelerek KA-MER Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvuru yaptı.

Neden "yargılandı"?

Genç kadın bir gün evde yalnızken amcasının tecavüzüne uğruyor. Korktuğu için olayı kimseye anlatamıyor. Bir süre sonra hamile olduğunu anlıyor. Aileden gizlemeye çalışıyor ancak karnı büyüyünce hamile olduğu anlaşılıyor.

Kimden hamile kaldığını gizlemeye çalıştığı için çok şiddet yaşıyor. Ancak daha sonra dayanamayıp babasına, kardeşi tarafından tecavüz edildiğini anlatıyor.

Baba ve genç kadın çaresizlik içinde birlikte başvurudular. Baba kendi kardeşinin tecavüzüne maruz kalan kızına sahip çıkacağını söyledi.

KA-MER ne yaptı?

- Acil Müdahale Ekibi'nin desteği ile bütün aile ile görüşüldü ve ailenin sakinleşmesi sağlandı,
- Kadına psikolojik tedavi desteği sağlandı,
- DNA testi yapıldı. Çocuğun amcadan olduğu kesinleşti. Amca tutuklandı.
- Bebek doğdu ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na bağlı çocuk yuvasına verildi.
- Avukata vekâlet verilmesi sağlandı ve dava takip edildi.

Sonuç:

Kadın ailesi ile yaşamaya devam ediyor.

* * *

18. Başvuru

Başvuru tarihi: 05.06.2005

Yaşı: 18

Eğitim durumu: Okuryazar değil

Medeni durumu: Bekâr

Çocuk sayısı: 5 aylık hamile

KA-MER'e nasıl geldi?

Diyarbakır Çarşı Karakolu tarafından telefonla KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvuru yapıldı.

Neden “yargılandı”?

Küçük yaşta annesini ve babasını kaybeden kadın; dokuz ağabeyinden en büyük olanının yanında yaşamaya başlamış. Ağabeyinin çok samimi olduğu evli bir erkek sık sık evlerine geliyor, bazı zamanlar onların evinde yatıya kalmış.

Yine onlarda kaldığı bir gece, herkesin uykuda olduğu saatlerde, kadının odasına gizlice girip, ses çıkarmasını engellemek için ağzını kapatmış, çeşitli şekillerde korkutarak kadına tecavüz etmiş. Bunu daha sonra üç defa tekrarlamış. Kadın bu olayı hiç kimseye anlatamamış.

Arkadaşının kendisi çağırılmadan evine gelip gitmesinden rahatsız olan ağabeyi, arkadaşı ile tartışarak, bu sıklıkta evine girip çıkmasına engel olmuş. Bunlar yaşanırken, ağabeyinin kadının yaşadıklarından haberi yokmuş, olay gizli kalmaya devam etmiş.

Bir süre sonra karnında hareketleri fark edip şaşırان kadın, bu durum üzerine yengesine olanları anlatmış. Yengesinin kendisini, belediyeye bağılı bir sağıık merkezine göndermesi üzerine, hamile olduğunu öğrenmiş. Hamile olduğunu yengesine söyleyince, yengesi onun kaçıp bir karakola sığınmasını aksi takdirde ağabeyinin durumu öğrenmesi halinde, hem kendisini hem de arkadaşını öldüreceğini söylemiş. Kadın kaçarak Diyarbakır Çarşı Karakolu'na sığınmış.

Bunun üzerine polisler kadını da yanlarına alarak, ifadesini almak için ağabeyinin evine gitmişler. Durumu öğrenen ağabeyi, kız kardeşini öldürmek için polis otosuna saldırmış.

Polisler buna engel olmak için ağabeyinin ellerini kelepçelemek zorunda kalmışlar. Daha sonra karakol, KA-MER'i arayarak kadın için birlikte ne yapabileceğini sordu.

KA-MER başvuru üzerine sığınma talebini hızlı bir şekilde karşılayabilmek için Valilik ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile iletişime geçti. Beş aylık hamile olan kadın, kimliği olmadığı için işlem yapılamadığından üç gün boyunca rahatsız ortamlarda beklemek zorunda kaldı. Kimliğinin çıkarılabilmesi ve sığınma talebinin karşılanabilmesi için Valilik ile işbirliği yapıldı.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Kimliği çıkarıldı.
- Sığınma evine gönderilmesi için gerekli girişimler yapıldı.

Sonuç:

Halen sığınma evinde kalmaya devam ediyor.

* * *

19. Başvuru:

Başvuru tarihi: 02.05.2005
Yaşı: 38
Eğitim durumu: Okur yazar değil
Medeni durumu: Dini nikâhlı
Çocuk sayısı: 5

KA-MER'e nasıl geldi?

Diyarbakır Barosu Kadın Komisyonu yönlendirmesiyle, KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisi'ne kendisi gelerek başvuru yaptı.

Neden yargılandı?

İkinci eş olarak on altı yıl önce zorla evlendirilen kadın; kocasından ve kocasının ilk evliliğinden olan oğulları tarafından baskı yaşamış.

Kocası tekrar evlenmeye karar verince, beş çocuğunu da yanına alarak ağabeyinin evine gitmiş ve boşanma davası açmış. Dava açtığı için iki aile arasında kavgalar çıkmış. Kadının evine dönmesi gerektiği, dönmemesi halinde öldürüleceği haberini almışlar. Bunun üzerine ağabeyi; eve dönmemesi halinde iki ailenin de şerefine lekeleneyeceğini söyleyerek, kadına, evine geri dönmesi konusunda ısrar etmiş. Kadın ağabeyinin evinden ayrılarak Diyarbakır Baro'suna başvurmuş. Baro'nun yönlendirmesiyle KA-MER'e gelerek destek istedi.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Hukuksal danışmanlık verildi.
- Suç duyurusunda bulunuldu.
- İki gün beş çocuğuyla misafir edildi.
- Sığınma evi için SHÇEK'e yönlendirildi.

Sonuç:

- Geçici bir süre için başka bir ilde oturan bir yakınının yanında kalıyor.
- Boşanma davası devam ediyor.

* * *

20. Başvuru

Başvuru tarihi : 09.05.2005

Yaşı : 24

Eğitim durumu : Okur yazar değil

Medeni durumu: Dini nikâhlı

Çocuk sayısı : 1

KA-MER'e nasıl geldi?

İki erkek tarafından getirilerek, KA-MER Acil Yardım Hattı Sevisi'ne başvuru yaptı.

Neden “yargılandı”?

Kadın sevdiği adamla kaçarak evlenmiş. Kızlarının kaçtığı adamın evli ve dokuz çocuk sahibi olduğunu öğrenen ailesi, kadın hakkında ölüm kararı vermiş. Kadını arayıp iki buçuk yıl sonra bularak eve getirmişler. Bir yolunu bu-

larak evden kaçıp Diyarbakır'a gelen kadın; sokakta kalınca bir iş yerine giderek geceyi bu iş yerinde geçirmiş.

Yardım istediği iki erkek tarafından KA-MER'e getirildi.

Tekrar kocasının yanına gitmek isteyen kadına isteği doğrultusunda destek verildi.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Hukuksal danışmanlık verildi.
- Bir gece misafir edildi.
- Kocasını ile telefonla görüşmesi sağlandı.
- Kocasının yanına gitmesi sağlandı.

Sonuç:

Başka bir ilde kocası ile yaşamaya devam ediyor.

* * *

21. Başvuru

Başvuru tarihi: 02.07.2005
Yaşı: 31
Eğitim durumu: Okuryazar değil
Medeni durumu: Resmi evli -Kuma
Çocuk sayısı: 5

KA-MER'e nasıl geldi?

Başka bir ilde yaşayan amcasının kızı KA-MER Acil Yardım Hattı Servisi'ne telefonla başvuru yaptı.

Neden "yargılandı"?

Amcasının oğlu ile evli olan kadın hakkında, başka birisi ile ilişkisi olduğu konusunda dedikodular çıkınca eşi ve kayınbiraderleri tarafından ölüm kararı alınmış.

Koca zaten uzun süre önce ikinci evliliğini yaparak kadından ayrı yaşamaktaymış. Çevrede ilişkisi olduğu söylenen erkek ve kadınla ilgili ölüm kararının verilmesi üzerine, ailesi infazı gerçekleştirmek üzere kadını eve hapsedmiş. Erken alınan ihbar üzerine acil müdahale edildi.

KA-MER ne yaptı?

- Diyarbakır Asayiş Şube Müdürlüğü Aracılığı ile İlçe Emniyet Amiri'ne ulaşıldı.

- İlçe Emniyet Amiri olaydan haberdar edildi.
- İlçe Emniyet Amiri ve Cumhuriyet Savcısı konu ile ilgili soruşturmayı başlattı.
- Olayın hassasiyeti göz önüne alınarak aile büyükleri ile özel görüşmeler yapıldığı öğrenildi.
- Aileden sözler alınması ve kendi isteği üzerine kadın bulunduğu yerde kaldı.
- Kadının can güvenliği sağlandığı öğrenildi.

Sonuç:

Emniyet ve Savcılığın titizlikle çalıştığı olayın takibi devam ediyor. İlçe Emniyet Amiri ile görüşmeler devam ediyor.

* * *

22. Başvuru

Başvuru tarihi: 05.07.2005
Yaşı: 16
Eğitim durumu: İlk okul mezunu
Medeni durumu: Bekâr
Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Başka bir ildeki KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisine polis ile birlikte kendisi başvuru yaptı.

Neden “yargılandı”?

Kadın çalıştığı yerde patronu tarafından tecavüz edilmiş. Ablasından destek alan kadın, ablasının evinde yaşamaya başlamış. Bir süre sonra da eniştesi tarafından taciz edilmiş.

Bulunduğu yeri terk ederek köyüne akrabalarının yanına dönmek istemiş ancak bundan korkmuş ve bulunduğu ildeki polise başvurmuş.

Polis aracılığı ile kadın merkezine getirilerek destek istendi. Geri dönmesi halinde babası tarafından öldürüleceği söylenen kadın sığınma talebinde bulundu. Kadına isteği doğrultusunda destek verildi.

KA-MER ne yaptı?

- İldeki SHÇEK ile görüşülerek sığınma talebinde bulunuldu.
- Nüfus cüzdanı çıkarıldı.
- Söz konusu ildeki SHÇEK aracılığıyla geçici barınma yeri sağlandı.

→ 18 yaşının altında olduğu için yetiştirme yurduna yerleştirilmesi gerek-
mekte.

Sonuç:

Yetiştirme yurduna yerleştirilmesi için gerekli işlemler devam ediyor.

* * *

23. Başvuru

Başvuru tarihi: 21.07.2005

Yaşı: 25

Eğitim durumu: Üniversite

Medeni durumu: Resmi evli

Çocuk sayısı: 1

KA-MER'e nasıl geldi?

KA-MER Acil Yardım Hattı Servisi'ne kardeşi ile birlikte gelerek başvuruda bulundu.

Neden “yargılandı”?

Kadın ailesiyle birlikte Türkiye'ye sığınmış. Kaldıkları süre içinde eşi ile tanışıp evlenmiş. Bu arada ailesi de başka bir ülkeye yerleşmiş.

Kadın, evliliği süresince her türlü şiddeti yaşamış, eve kapatılmış, itaat etmezse öldürülmekle tehdit edilmiş. Tecavüz edilmiş. Kadını ziyarete gelen erkek kardeşi ablasının yaşadığı şiddeti gördükten sonra karakola başvurmuş. Kadının annesi yaşadığı ülkedeki bir kadın kuruluşu aracılığı ile KA-MER'i arayarak çocuklarının karakolda olduğunu ancak kızının eşi ve akrabalarının peşlerinde olduğunu söyledi.

KA-MER kadının bulunduğu ildeki kadın derneğinden destek istedi. Karakola giden arkadaşlarımız kadına destek olmaya çalışırken kadının ve eşinin hakaretlerine maruz kaldıklarını anlattılar.

Şiddete uğrayan kadın ve çocuğu için sağlık raporu alınabilmesi için polis eşliğinde hastaneye gidilmiş. Orada da eşi ve akrabaları kadını almak için polise saldırmışlar. Güvenliği tehlikeye giren kadın Diyarbakır'a gönderildi.

KA-MER ne yaptı?

- Yurt dışındaki aile ile irtibat sağlandı.
- Kadının tehlikede olan kardeşinin ailesinin yanına gitmesi sağlandı.
- Hafta sonu olması nedeniyle kadın ve çocuğu üç gün misafir edildi.

- İlgi resmi kurumların tümü durumdan haberdar edildi.
- Pasaportu çıkarıldı.
- Avukata vekâlet vermesi sağlandı.
- SHÇEK aracılığıyla sığınma evine yerleştirildi.

Sonuç:

- Ailesinin yanına gidebilmesi için gerekli işlemler yürütülüyor.
- Sığınma evinde kalıyor.
- Boşanma davası açılacak.

* * *

24. Başvuru

Başvuru tarihi: 18.06.2005
Yaşı: 18
Eğitim durumu: Okuryazar değil
Medeni durumu: Dini nikâh
Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Dicle Haber arıcılığı ile KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvuru yapıldı.

Neden "yargılandı"?

Kadının imam nikâhli eşi askere gidince, hakkında başka bir erkekle gizli ilişkisi olduğu dedikodusu çıkmış. Kadın ve sevgilisi hakkında ölüm kararı veren çiftin ailesi bu görevi kadının kocasının 14 yaşındaki kardeşine vermiş. Kurşun yağmuruna tutulan kadın köylüler tarafından hastaneye kaldırılmış.

Polis koruması altında tedavisi devam ediyor. Taburcu olduktan sonra sığınma evine gitmek istediğini bildirdi.

KA-MER ne yaptı?

- Kadına hastaneye gidilerek psikolojik destek verildi.
- Kadının hastanede ihtiyaçları sağlandı.

Sonuç:

Halen sığınma evinde kalıyor. Takibi devam ediyor.

* * *

25. Başvuru

Başvuru Tarihi: 18.08.2005
Yaşı: 32
Eğitim durumu: Okuryazar değil
Medeni durumu: Dini nikâhlı
Çocuk sayısı: 2

KA-MER'e nasıl geldi?

Diyarbakır Barosu tarafından yönlendirilerek KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisine başvuru yapıldı.

Neden “yargılandı”?

Kadın, yıllardır kocasının şiddetine maruz kalıyor. İki çocuğu var. Eşi hiçbir şekilde ihtiyaçlarını karşılamıyor. Çocuklarına bakmak için sürekli pamuk ve fındık toplamaya gidiyor.

Kadın bir gün tarlada hastalanıp evine dönüyor. Hasta yatarken kadının evli olan halasının oğlu hasta ziyaretine kadını sormaya geliyor. Kocasına eve geldiğinde evde kadının halası oğlunu görünce; “Bunun burada sen yalnızken ne işi var?” deyip kadının üzerine saldırıp dövmeye başlıyor.

Koca ertesi gün kadına tekrar bıçakla saldırınca, komşuların yardımı ile karakola sığılıyor. Karakol kadının ifadesini aldıktan sonra onu Baroya yönlendiriyor. Barodan da KA-MER'e yönlendiriliyor.

Kadın KA-MER'e geldiğinde çocukları ile birlikteydi ve kalacakları bir yer yoktu. İki gün misafir edildi. Kadının bu süre içinde İstanbul'da olan abisi ile iletişim kuruldu. İhtiyaçları karşılanarak abisinin yanına gitmesi sağlandı.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik danışmanlık sağlandı.
- İki gün misafir edildi.
- Giyecek, yiyecek ve yol ihtiyaçları karşılanarak abisinin yanına gitmesi sağlandı.

Sonuç;

Kadın abisinin yanında kalıyor. Takibi devam ediyor.

* * *

26. Başvuru

Başvuru tarihi: 12. 09.2005

Yaşı: 25

Eğitim durumu: İlkokul mezunu

Medeni durumu: Dini nikâhlı

Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Bir siyasi partinin ildeki yetkilileri tarafından yönlendirilmiş. Kendisi gelerek KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisine başvuru yaptı.

Neden “yargılandı”?

Kadın beş yıllık evliliği süresince sürekli şiddet yaşamış. Sonunda dayanamayıp ailesinin evine dönmüş. Annesini yıllar önce kaybeden kadın babası ve kardeşleri tarafından istenmemiş. “Kocandır çekmek zorundasın” demişler. Kadın babasının evinden ayrılmış ama koca evine dönmemiş. Bir gece halasında daha sonra da uzak bir kentte oturan akrabalarının yanına gitmiş. Oralarda ancak yirmi gün dayanabilen kadın tekrar baba evine sığınmak için yaşadığı kente dönmüş.

Önce bir resmi dairede memur olarak çalışan kız kardeşinin yanına gitmiş. Ablasının döndüğünü gören kız kardeş; “Sen ne yaptın? Hemen kendine bir yer bul ve kaç. Çünkü babam ve ağabeylerim seni arıyorlar, yirmi gün izinsiz dışarıda kaldığın için seni buldukları yerde öldürmeye karar verdiler” demiş. Kadın korkuyla kendini seçmeni olduğu siyasi partinin il bürosuna atmış. Onlarda yapabilecekleri bir şey olmadığını düşünerek kadını KA-MER'e yönlendirmişler.

KA-MER ne yaptı?

→ Psikolojik destek verildi.

→ Sığınma talebi üzerine SHÇEK'e yönlendirildi.

Sonuç:

Halen sığınma evinde kalıyor. Takibi devam ediyor.

* * *

27. Başvuru

Başvuru tarihi : 12.09.2005

Yaşı: 20

Eğitim durumu : Meslek Lisesi

Medeni durumu: Bekâr

Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi:

Başka bir ildeki Kadın Danışma Merkezi aracılığı ile Diyarbakır KA-MER Acil Yardım Hattı Servisi'ne başvuru yaptı.

Neden “yargılandı”?

Meslek Lisesini okumak için okulunun bulunduğu ilçede kalan Babaannesi ile yaşamaya başlamış. Okulun ikinci yılında tanıştığı bir gençle arkadaş olmuş. Birbirlerini sevmişler. Bir süre sonra sevdiği genç tarafından tecavüze uğramış. Bu olaydan sonra uzaklaşmak istemiş. Ancak sevdiği, güvendiği adam “Eğer ben her çağırışında gelmezsen ailene benimle birlikte olduğumu anlatırım” diye tehdit etmeye başlamış. Giderek tehditler artmaya başlamış.

Bir süre genç kadını para karşılığı başka erkeklere satmaya başlamış. Bu olay iki yıl devam etmiş. Okulu bitirip eve döndükten sonra da adam telefonla arayıp tehditlere devam etmiş. Artık baş edemeyeceğini, ailesi duyarsa öldürüleceğini düşünmeye başlamış.

Babası bu konuda bilgisi olmamasın rağmen sürekli şiddet uygulamaktaymış. Bu arada yaşadıkları yerin dışında bir yerde iş bulmuş. Ancak babası uzak bir yere gidip çalışmasını istemediği için tartışmışlar. Karşı geldiği için sinirlenen baba kadını dövmüş. Bu olaydan sonra artık evde durmamaya karar vererek KA-MER'e gelmiş.

KA-MER ne yaptı;

- Psikolojik danışmanlık verildi.
- Hukuksal danışmanlık verildi.
- Daha önce destek aldığı psikolog ile görüşmesi sağlandı.
- İş bulduğu yere gitmesi sağlandı.
- İlk ve acil ihtiyaçları sağlandı.

Sonuç:

Babası çalıştığı yeri bilmiyor. Kardeşleri ile konuşuyor. Takibi devam ediyor.

28. Başvuru:

Başvuru tarihi: 23.09.2005
Yaşı: 24
Eğitim durumu: Okuryazar
Medeni durumu: Dini Nikâhlı
Çocuk sayısı: 2

KA-MER'e nasıl geldi?

Kendisi gelerek KA-MER Acil Yardım Hattı Servisine başvuruda bulundu.

Neden “yargılandı”?

Kadın on beş yaşında sevdiği bir adam ile kaçarak evlenmiş. Bu yüzden ailesi tarafından reddedilmiş. Ancak kadın evlendikten kısa bir süre sonra yoğun şiddet yaşamaya başlamış. Kocasını askere gitmiş ama sürekli askerden kaçmış. Kaçtığı içinde sık sık ceza evine girmiş.

Bu süre içinde kadının iki tane çocuğu olmuş. Ama kocası; “Bunları nereden peydahladın?” diyerek, sürekli şiddet uygulamaya, çocuklarını kendisinden olmadığını, gözünün önünden kaybolmazlarsa kadını ve çocukları öldüreceğini söyleyerek tehdit etmeye başlamış. Bir gün yine kadını dövmüş. Öfkesini alamayarak karısı ve çocukları içerideyken evi ateşe vermiş.

Komşuları müdahale ederek kadını ve çocukları kurtarmışlar. Kadın komşularının yönlendirmesiyle çocuklarını alarak KA-MER geldi. “Artık o eve dönmeyiz, dönersek bizi öldürecek” diyerek sığınma talebi ile destek istedi.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Hukuki danışmanlık desteği sağlandı.
- SHÇEK aracılığıyla sığınma evine yerleştirildi.

Sonuç;

Kadın iki çocuğu ile birlikte sığınma evinde kalıyor. Takibi devam ediyor.

* * *

29. Başvuru:

Başvuru tarihi: 3.10.2002

Yaşı: 15

Eğitim durumu: Okuryazar

Medeni durumu: Bekâr

Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi?

Akrabası başka bir kadının yönlendirmesiyle KA-MER Acil Yardım Hattı Servisine telefonla başvuruda bulundu.

Neden “yargılandı”?

Başvuran genç kadın on beş yaşında ve evin en büyük çocuğu. Annesi ve kardeşleri ile birlikte yıllardır babadan yoğun şiddet yaşıyorlar. Babaları, bir süre önce, ilk karısının üzerine dini nikâhlı bir kadın daha almış. Bu kadınında üç yaşında bir kızı var ve tekrar hamile. Evde baba, iki karısı ve iki karısından olan çocukları birlikte yaşıyorlar. Babası on beş yaşında olan başvuru genç kadını, yaşça büyük ve zengin bir adam ile zorla nişanlanmışlar Oysa kızın mahal- lede flört ettiği bir erkek arkadaşı varmış. Sevdiğinin zorla evlendirileceğini duyan erkek arkadaşı, öfkelenerek çarşı meydanında bağırarak “zorla başkasına verilme istenen kızı sevdiğini, onu kimseye yar etmeyeceğini” söylemiş.

Bunu duyan diğer aile nişanı bozmuş. Kızı almaktan vazgeçmişler.

“Erkek arkadaşı olan bir kızı biz gelin olarak alamayız” demişler.

Bunun üzerine babası kızı, “Sen adımızı lekeledin, namusumuzu kirlettin” diyerek şiddet uygulamaya başlamış ve onu öldüreceğini söylemiş. Annesi kızın öldürülmesinden korkarak onu bir akrabalarının evine yollamış. Baba kızın izini bulmuş, elinde silahıyla kapıya dayanarak kızı öldürmek istemiş. Ancak başaramamış.

Akrabaları KA-MER'e başvurarak sorunu çözmek için destek istediler. Kadın korktuğu için KA-MER'e gelmeyi, suç duyurusunda bulunmayı, bir avukat ile görüşmeyi reddetti.

KA-MER ne yaptı?

→ Telefon görüşmeleri yapılarak psikolojik destek verildi.

→ Baba ile konuşmak üzere bir heyet oluşturulması önerildi ve bu süreçte yönlendirmeler yapıldı.

→ Yapılan görüşmeler sonucunda baba kızına karışmayacağına dair söz verdi.

Sonuç:

Can güvenliğinin sağlandığı bildirildi. Halen görüşmeler devam ediyor.

* * *

30. Başvuru

Başvuru tarihi: 8.10.2005

Yaşı: 27

Eğitim durumu: Okuryazar değil

Medeni durumu: Resmi nikâhlı

Çocuk sayısı: 7 çocuk sahibi ve 5 aylık hamile

KA-MER'e nasıl geldi?

KA-MER'den destek almış başka bir kadın tarafından yönlendirilerek KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisine başvuruda bulundu.

Neden “yargılandı”?

On iki yıllık evli, yedi çocuk sahibi ve beş aylık hamile olan kadının kocası işitme engelli. Bu nedenle evin tüm dışarı işleri ile kadının ilgilenmesi gerekmiş. Sık sık dışarı çıkmak zorunda olan kadının komşuları hakkında dedikodu yapmaya başlamışlar.

Kadının kocasına; “Senin karın her fırsatta dışarıya çıkararak erkeklerle buluşuyor” demişler. Koca duyduklarına sinirlenip, karısıyla konuşuyor ve duyduklarının yalan olduğu konusunda yemin etmesini istiyor. Kadın ve kocası konuşarak anlaşılıyorlar ama bu arada erkeğin ailesi dedikoduları duyup öfkeleniyorlar.

Aile meclisi toplanıp kadınla ilgili karar alıyor. Kocaya “Karını sen öldür o namusumuzu kirletti, sen yapmazsan biz öldüreceğiz.” Diyorlar. Bunun üzerine koca karısına; “Ben seni öldürmek istemiyorum, çık git ve kaybol yoksa ailem seni öldürecek” diyor.

Kadın kocasının uyarısı üzerine evden çıkarak Diyarbakır'a geliyor. Ne yapacağını bilemez bir durumda parkta oturuyor. Taciz ediliyor. Kalacak bir yer için para sağlamak üzere taşıdığı satılabilecek şeyleri satıyor. Ev kiralamak isterken taciz yaşıyor. Geçici bir iş buluyor. İş yerinde taciz yaşıyor. Yaşadıklarını fark eden kadın bir esnaf tarafından KA-MER'e yönlendirilmiş.

Kadın KA-MER'e geldiği zaman yorgun ve çaresizdi. Can güvenliği olmadığını söyleyerek sığınma talebinde bulundu.

KA-MER ne yaptı?

- Psikolojik destek verildi.
- Acil ihtiyaçları karşılandı,
- SHÇEK ile iletişime geçirilerek sığınma evine yerleşmesi sağlandı.

Sonuç:

Halen sığınma evinde kalıyor. Takibi devam ediyor. 7 çocuğu da babasında kalıyor.

* * *

31. Başvuru

Başvuru tarihi: 4.10.2005
Yaşı: 15
Eğitim durumu:
Medeni durumu: Bekâr
Çocuk sayısı: 5 aylık hamile

KA-MER'e nasıl geldi?

Bir doktorun yönlendirmesi ile KA-MER'in Acil Yardım Hattı Servisine telefonla başvuruldu.

Neden "yargılandı"?

On beş yaşında bir kadın, komşusu bir kadın ile birlikte muayene olmak üzere bir kadın doğum doktoruna götürülmüş.

Muayene sırasında beş aylık hamile olduğu anlaşılmış. Doktor kadın ile sohbeti sırasında kadının babası tarafından hamile bırakıldığını öğrenmiş.

Kadının gerginliğini, korkusunu fark eden doktor KA-MER'i arayarak durumdan haberdar etti. Neler yapılabileceği konuşuldu.

Kadının ya da doktorun ismi öğrenilemedi.

Kadın sığınma talebinin karşılanması için SHÇEK'e yönlendirildi.

KA-MER ne yaptı?

- Başka bir bilgi alınamadı.

* * *

32. Başvuru

Başvuru tarihi: 25.10.2005

Yaşı: 30

Eğitim durumu: Okuryazar

Medeni durumu: Dini Nikâhlı

Çocuk sayısı: -

KA-MER'e nasıl geldi;

Kadın KA-MER Acil Yardım Hattı Servisine kendisi gelerek başvuruda bulundu.

Neden “yargılandı”?

Kadın on yıllık evli. Çocuğu olmamış. On yıl boyunca kayınvalidesinden ve kocasından yoğun şiddet yaşamış. On yıl sonra haile kalmış. Hamileliği sırasında da şiddet devam edince artık dayanamayacağını düşünerek kocasını terk edip ailesinin yanına kaçmış.

Ailesi kısa bir süre sonra evde kalmasına itiraz etmiş. Kadına; “ya kocana dönersin veya köyde seni isteyen zengin adamla evlenirsin” demeye başlamışlar.

Önüne konan iki seçeneğe de itiraz edince babası ve erkek kardeşi tarafından dövülmüş. Yaşadığı şiddet nedeniyle çocuğunu düşürmüş.

Çaresiz kalan kadın komşularının desteği ile KA-MER'e gelerek uzak bir ildeki akrabasına gidebilmek için destek istedi.

KA-MER ne yaptı:

- Psikolojik danışmanlık desteği sağlandı.
- Hukuksal danışmanlık sağlandı.
- İhtiyaçları karşılanarak başka ilde olan akrabasına gitmesi sağlandı.

Sonuç:

Şu anda akrabasında kalıyor ve takibi devam ediyor.

V

Değerlendirme

Aşağıdaki tablolar, 2005 yılı içinde alınan 31 başvurucu ile ilgili bilgiler içermektedir.

Yaş grubu

15-16	3
16-20	9
21-25	12
26-30	2
31-35	3
36-45	2
Toplam	31

2005 yılı içinde başvuran 31 kişiden 12'sinin 20 veya daha küçük yaşta oldukları görülmektedir.

Medeni Durum

Bekar	16
Evli	15
Toplam	31

Evli olan 15 kadından 11'inin sadece dini nikâhlı olması, 2005 yılı içindeki başvurularla ilgili en çarpıcı sonuçlardan biridir.

Evlenme Şekli

Dini Nikahlı	16
Dini ve Resmi Nikahlı	15
Toplam	31

Başvurduğu sırada nüfusa kayıt durumu

Hiçbir kaydı yok	-
Kayı var, ama nüfus cüzdanı yok	1
Kayı ve cüzdanı var, ama yanına alamamış	8
Nüfus cüzdanı yanında	22
Toplam	31

Nüfus kayıt durumu ile ilgili tablo, kadınların nüfusa kaydedilip edilmediklerini, kaydedilmişse nüfus cüzdanlarının çıkarılıp çıkarılmadığını tespit etmek, ayrıca namus kisvesi altında işlenecek bir cinayetin muhtemel kurbanı olup, kaçarken nüfus cüzdanlarını yanlarına almamış kadınları tespit etmek için hazırlandı.

31 başvurucudan tümünün nüfus kaydı olduğu, 1 kadının nüfus cüzdanının çıkarılmadığı ve 8 kadının da evden kaçarken yanlarına nüfus cüzdanlarını almadıkları tespit edildi.

Nüfus cüzdanı olmayan bir kişi ve evden çıkarken nüfus cüzdanını yanına almayan 8 kadın olmak üzere, toplam 9 başvurucu için yürütülen ilk ve en önemli işlem nüfus cüzdanlarını çıkarmak oldu.

Eğitim durumu

Okur yazar değil	11
Okur yazar ¹	6
İlkokul	7
Ortaokul	3
Lise	3
Yüksekokul	1
Toplam	31

1- "Okuryazar" olarak belirtilenler okul yada herhangi bir kursa devam etmemiş olup, okumayazmayı kendi çabalarıyla öğrenmiş olanlardır.

2005 yılı içinde başvuran 31 kadından 11' i Kürtçe konuşan, Türkçe'yi ya çok az, ya da hiç konuşamayan, okuma yazması olmayan kadınlardı. 6'sı kendi çabası ile okuma yazma öğrenmiş kadınlardı. Sonuç olarak 31 kadından 17'si okula hiç gönderilmemişlerdi.

KA-MER'e nasıl ulaştı

Kendisi geldi	14
Avukatlar aracılığıyla	5
Bir başka kadın kuruluşu aracılığıyla	4
Polis aracılığıyla	2
Öğrenciler aracılığıyla	2
Yerel bir gazete çalışanları aracılığıyla	1
Kocası ile birlikte	1
Jandarma aracılığıyla	1
Bir siyasi parti aracılığıyla	1
Toplam	31

31 kadından 14'ü kendi çabalarıyla KA-MER'e ulaşmayı başarmışlar. Kendileri evden çıkıp gelmeyi başarmış olsalar da her birinin evden çıkmasını sağlayan aile içinde bir desteği olduğu görüldü. Diğer başvurular yukarıda sıralanan aynı zamanda her biri "Acil Müdahale Ekibi"nin üyesi olan kurum ve kuruluşlar tarafından gönderildi.

2005 yılı içinde kocası ile gelen 1 kişi özellikle belirtildi. Bu örnek, bazen kocaların karşı koymasına rağmen kadınların cezalandırıldığını gösteren çarpıcı bir örnektir.

Başvuru sahiplerinin durumu

Bir sığınma evinde	10
Kesin sonuç alındı. Aile ortamında yaşamaya devam ediyor	9
Kesin sonuç alındı. Başka bir ilde yeni bir hayat kurdu	7
Görüşmeler devam ediyor	3
Haber alınamıyor	2
Toplam	31

31 başvuru:

- 10'u halen sığınma evinde olup, bu kişilerle bağlantılar devam etmektedir.
- 16'sının sorunları kendi talepleri doğrultusunda çözülmeye çalışılmış, 9'unun kendi doğal ortamı inde yaşamaya devam etmesi, 7'sinin başka bir ilde yeni bir hayat sürmesi sağlanmıştır.
- Üç kadın ile henüz görüşmelere devam edilmektedir.
- Haber alınmayan 2 kadının can güvenlikleri sağlanarak istedikleri yerlere gitmeleri sağlanmış olup sonraki süreçte bağlantı kurulamamıştır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bu bölümdeki tablolar 2003 yılındaki 23, 2004 yılındaki 31 ve 2005 yılındaki 31 başvuru olmak üzere "Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler Projesi"nden yararlanan toplam 85 kadın ile ilgili bilgileri içermektedir.

Yaş dağılım	Kişi	Yüzde
15-16	3	3.5
16-20	26	30.6
21-25	22	25.9
26-30	12	14.1
31-35	14	16.5
36-45	8	9.4
Toplam	85	100.0

Üç yıl içinde alınan 85 başvurudan %34'ü 20 yaş ve altı, %57'si 21-35 yaşları arasındadır.

35 yaş üstü kadınların oranı ise %8 civarındadır.

Medeni Durum	Kişi	Yüzde
Bekar	37	43.5
Evli	41	48.2
Dul ²	7	8.2
Toplam	85	100.0

Evlenme Şekli	Kişi	Yüzde
Dini Nikahlı	23	56.7
Dini ve Resmi Nikahlı	18	43.3
Toplam	41	100.0

Üç yıl içinde, namus kisvesi altında işlenecek bir cinayete kurban edilme tehlikesi yaşayan ve KA-MER'e başvuran toplam 85 kadından 41'inin evli, evli olan 41 kadından 23'ünün sadece dini nikâhlı olduğu tespit edildi. KA-MER'in Acil Yardım Hattı servisine şiddet nedeniyle başvuran kadınların %9,4'ünün sadece dini nikâh ile evlilik yaptığı görülmektedir. Oysa namus kisvesi altında işlenecek cinayetler ile ilgili projede bu oran %56,7'ye yükselmektedir.

Başvurduğu sırada nüfusa kayıt durumu

Hiçbir kaydı yok	3
Kayıdı var, ama nüfus cüzdanı yok	7
Kayıdı ve cüzdanı var, ama yanına alamamış	13
Nüfus cüzdanı yanında	62
Toplam	85

85 kadından 3'ünün doğum kaydının yaptırılmamış olduğu, 7 kadının ise doğum kaydı yaptırılmış olmasına rağmen nüfus cüzdanlarının çıkarılmadığı tespit edildi.

Kırsal kesime gidildikçe, kadınların %10'unun hiç nüfus kaydı olmadığı ya da nüfus kaydı olduğu halde nüfus cüzdanı çıkarılmadığı tahmin edilmektedir.

13 kadının ise öldürülme korkusu ile evden çıkarken nüfus cüzdanlarını yanlarına alamadıkları tespit edildi.

Çeşitli sebeplerle yanlarında nüfus cüzdanları olmadan gelen kadınların başvurusu sırasında yapılan ilk işlem nüfus cüzdanlarının çıkarılması oldu.

2- Dul olarak belirtilenler kocası tarafından terkedilmiş ya da kocası ölmüş kadınlar olup, yargılanma sebepleri bu konuları ile ilgili olduğundan "dul" sayısı özellikle belirtildi.

Eğitim Durumu	Kişi	Yüzde
Okuryazar değil	26	30.6
Okuryazar	14	16.5
İlkokul	25	29.4
Ortaokul	4	4.7
Lise	14	16.5
Yüksekokul	2	2.4
Toplam	85	100.0

Kadınların % 46,5'i (40 kişi) okula hiç gitmemiş olup, %16,5'i kendi çabaları ile okuma yazma öğrenmişlerdir.

85 kişiden 14'ü (%16,5) lise, 2'si ise yüksekokul mezunudur. Bu oranların namus kisvesi altında işlenen cinayetler ile eğitim durumu arasındaki ters orantıyı doğruladığı görölmektedir.

KA-MER'e nasıl ulaştı?

Kendisi geldi	32
Ailesinden biri aracılığı ile	10
Avukatlar aracılığıyla	9
Bir başka kadın kuruluşu aracılığıyla	8
Polis aracılığıyla	7
Yurt dışından başvurdu	6
KA-MER ona ulaştı	4
Telefonla	2
Öğrenciler aracılığıyla	2
Kocası ile birlikte geldi	1
Yerel bir gazete çalışanları aracılığıyla	1
Jandarma aracılığıyla	1
Bir siyasi parti aracılığıyla	1
Cezaevi gardıyanı aracılığıyla	1
Toplam	85

KA-MER dünyanın her yerindeki farklı statüden kadınların şiddet yaşadığını ancak şiddetin eğitimsizlik, yoksulluk, savaş, göç, dilden kaynaklı iletişimsizlik gibi durumlarla bağlantılı olarak tür ve sayı açısından farklılaştığını, daha fazla sayıda ve cinayete varan boyutlarda yaşandığını ifade etmektedir.

Ölüm tehlikesi yaşayan kadınlardan 32'sinin aile içinden bir destek bularak kendilerinin başvurmuş olması, 10 kadınında aileden biri ile birlikte gelmesi proje ekibi tarafından umut verici bir gelişme olarak kabul edilmiştir.

Kadınların KA-MER'e ulaşma şekli ile ilgili çeşitlilik projenin birbirinden farklı kesimler tarafından kabul gördüğünü gösteren bir başka umut verici sonuç olarak değerlendirilmektedir.

Başvuru sahiplerinin durumu

Kesin sonuç alındı. Aile ortamında yaşamaya devam ediyor	43
Kesin sonuç alındı. Başka bir ilde yeni bir hayat kurdu.	19
Halen sığınma evinde	10
Hayatını kaybetti	2
Görüşmeler devam ediyor	3
Yurt dışında yaşıyor	6
Haber alınmıyor	2
Toplam	85

“NAMUS KİSVESİ ALTINDA İŞLENEN CİNAYETLER” PROJESİ KAPSAMINDA 2003-2005 YILLARI İÇİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR İLE İLGİLİ SONUÇLAR;

1- Başvurucular ile ilgili:

– Üç yıl içinde başvuran toplam 85 kadından 62'sinin sorunu kalıcı olarak çözümlenmiştir. 43 'inin kendi doğal çevrelerinde yaşamaya devam etmeleri, 19'unun ise başka bir ilde yeni bir hayat kurmaları sağlanmıştır. Kendi doğal çevresi içinde yaşamaya devam etmeyi başaran kadınların geniş aileleri içinde destekleyen bir akrabaları

olduğu, ablası, babaannesi tarafından desteklenen kadınlar olduğu gibi dayı, hala, amca ya da onların çocuklarının desteğinin kadının hayatta kalmasını ve kendi doğal çevrelerinden kopmadan yaşamalarını sağladığı tespit edilmiştir.

– 2003 yılında hayatın kaybeden şemse Allak ve Kadriye Demirel dişında başvuran kadınlar içinde hayatını kaybeden olmamıştır. Bilindiği gibi bu iki kadın ağır yaralı bir durumdayken hastaneye yatırılmış ve daha sonra destek olunmuştu. Tüm çabalara rağmen ikisi de kurtarılamamıştı.

– 2004 yılı içinde yurt dişından alınan 6 başvurucu halen buldukları ÷lkelerde aynı koşullarla yaşamaya devam etmektedirler. Sınır dişı edilmemişler ancak oturma izni de alamamışlardır.

– 2005 yılı içinde alınan başvurulardan 10’u halen sığınma evinde olup, 3’ü ile görüşmeler devam etmektedir.

– 2 kadının ise hayatta olduğu bilinmesine rağmen haberleşme mümkün olmamaktadır. Herhangi bir desteğe ihtiyaç duydukları zaman KA-MER’e ulaşabilecek tüm iletişim bilgilerine sahiptirler.

– 85 kadından 17’si için suç duyurusunda bulunulmuş, 11 kadın ile ilgili dava açılmıştır.

– Bütün başvurucuların çocuklarının eğitimlerine devam etmeleri sağlanmıştır. Bu çocukların okul giderlerini karşılamak için gerekli destek artarak devam etmektedir.

2- Kalıcı Yöntemler Geliştirilmesi İle İlgili:

– Elde edilen sonuçlar, her il ve ilçede, kadınların şiddetten kurtulmak için gerekli destekleri alabilecekleri, kolay ulaşılabilen kadın merkezleri açılmasının gerekli olduğunu göstermiştir. Bu ihtiyaç üzerine “Her Kadın İçin Bir Fırsat” adlı bir proje geliştirilmiş ve gerekli finansman sağlanmış olup, önümüzdeki bir yıl içinde Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesindeki tüm illerde birer kadın merkezi kurulabilmesi için çalışılmaktadır.

– Proje kapsamında çalışılan 13 ilde birer kadın merkezi açılmış olup, bu merkezler aracılığıyla söz konusu ildeki kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.

– Diyarbakır ve Mardin’de “Acil Müdahale Ekipleri” kurulmuş olup, gerekli durumlarda ekip üyelerinin acil destekleri sağlanabilmektedir.

Bu modelin tüm illere yayılması kalıcı çözümler yaratmak için önemli bir aşama olacaktır.

– Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler konusu, çok ilgi çeken, konuşulan, tartışılan bir konu haline gelmiş olup, konu ile ilgili toplantılar, araştırmalar, sinema ve tiyatro oyunları, yapılmaya şarkılar bestelenmeye başlanmıştır.

3- Uygulanan Yöntem Açısından:

a) Muhtemel kurbanlara ulaşma yolları:

2005 yılında, muhtemel kurbanlara ulaşma açısından diğer yıllarda olduğundan daha farklı yöntemler gelişmesi sağlanmıştır. Daha önceki yıllarda, projenin duyurusu yapıp muhtemel kurbanların çeşitli şekillerde KA-MER'e gelmeleri sağlanmaktaydı.

Bu yıl dört kadının cezalandırılmak üzere eve kapatıldıkları ile ilgili duyumlar üzerine, polis ve jandarma ile görüşülerek bu kadınlara ulaşılmış, kendileri ile görüşülmüş ve tehlikenin bertaraf edilmesi sağlanmıştır.

Söz konusu dört kadından ikisinin hikâyesi özet olarak aşağıdaki gibidir.

– Bir kadının ailesinin istemediği biri ile kaçarak evlendiği, evlendiği erkeğin ailesi ile birlikte yaşama başladığı, kadının ailesinin bu evi basarak kadını geri aldıkları, eve kapattıkları ve cezalandıracakları ile ilgili duyumlar alındı. Bu duyumlar üzerine kadının kapatıldığı evin adresi ve kimlik bilgileri tespit edilerek polise bildirildi. Polis söz konusu eve giderek kadını ve bazı aile bireylerini polis karakoluna getirdi. Proje ekibi polis karakoluna giderek kadın ile yüz yüze görüşme yaptı.

Bu görüşme sonucunda hikâyenin doğru olduğu ancak kadının ağabeyinin cezalandırmaya karşı geldiği, kardeşini de evlendiği erkeğe geri vermeyi kabul etmediği tespit edildi.

Kadın ailesi rıza göstermedikçe kocasına gitmeyeceğini, bu nedenle bir tehlike söz konusu olmayacağını anlattı. Herhangi bir destek istemediği-

ni belirterek, acil bir durumda arayabileceği numaraları aldı. Kadın halen kendi ailesinin yanında yaşamaya devam etmektedir.

– Diğer bir müdahale olay ise jandarma aracılığıyla gerçekleştirildi. İstanbul'dan üniversite öğrencisi bir genç kızın istemediği halde köydeki bir akrabası ile evlendirileceği, İstanbul'dan zorla alınıp getirildiği, kaçmaya çalıştığı için eve kapatıldığı ve cezalandırılacağı ile ilgili duyumlar üzerine söz konusu köye yakın jandarma karakolu bilgilendirilerek köye gidilmesi sağlandı. Söz konusu genç kızın köyde olduğu, ancak bir düğün için geldiği, evlendirilmek istenmediği öğrenildi. İhbarı yapanların sonraki beyanı; jandarmanın müdahalesini haber alan ailenin kızı evlendirme fikrinden vazgeçtikleri yolundaydı.

b) Herhangi bir şekilde KA-MER'e ulaşabilenler için:

KA-MER'e ulaşmayı beceren kadınlar için, onların talepleri dikkat alınarak, iki ayrı yöntem ile destek olunmaktadır.

- Kadın tehlikedeyse ve sığınma evine gitmek istiyorsa:
- Önce başvurusu polise bildirilerek güvenliği sağlanmakta,
- Nüfus cüzdanı yoksa Nüfus Müdürlüğü haberdar edilerek kimliği çıkarılmakta,
- Sağlık problemi varsa gerekli destekler sağlanarak tedavisi başlatılmakta,
- Kılık değiştirmesi sağlanarak bir avukat ile görüşmesi sağlanmakta,
- Notere gidilerek avukata vekâlet vermesi sağlanmakta,
- Dava açmak ya da suç duyurusunda bulunmak gerekiyorsa savcılığa gidilmekte,
- Bir sığınma evine gönderilecekse SHÇEK'e, ya da mevcut diğer sığınma evlerine başvurusu yapılmakta,
- Sığınma evi için beklemesi gerekiyorsa istasyon evlerde konuk edilmekte,
- Yol gideri karşılanarak polis eşliğinde güvenle gideceği yere gitmesi sağlanabilmektedir.

Bu ilişkiler sırasında bürokrasi ya da çeşitli tıkalı mekanizmaları işlet-

mek için çaba harcanmaktadır.

Bu işlemlerin proje kapsamındaki tüm illerde aynı şekilde uygulanabilmesine çalışılmaktadır.

b) Kendi doğal çevresinde yaşamayı tercih eden kadınlar için:

Eğer kadın aile içinden ya da çevresinden destek alabileceğini belirtip, her hangi bir yere sığınmak yerine, kendi doğal çevresinde yaşamaya devam etmek istediğini belirtirse:

- Öncelikle güvenliği sağlanmakta,
- Psikolojik destekler verilmekte,
- Aile ile ilişki kurabilecek kişilerin isim ve adresleri alınmakta ve bu kişiler ile ilgili bilgiler toplanmakta,
- Duruma göre ya proje ekibinin ziyaretleri ya da destek olabilecek kişilerin KA-MER'i ziyaretleri sağlanmakta,
- Gerekli girişimler yapılarak aile üzerindeki baskı giderilmeye çalışılmaktadır.
- Kadının güvende olacağına kanaat getirildikten sonra ve kadının talebi dikkate alınarak ailesi ile yaşaması sağlanmaktadır.
- Tüm bu işlemlere rağmen, başvurucunun herhangi bir olumsuzluk yaşamaması durumunda, gerekli yasal işlemlerin başlatılabilmesi için bir avukata vekâlet vermesi sağlanmaktadır.

4-Projenin devamı açısından:

Ev içi şiddet, kadının insan hakları adına yürütülen tüm projeleri ve özellikle “Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler” projesinin bir sonucu olarak KA-MER:

- Bir vakıf kurmuş olup, KA-MER Vakfı olarak faaliyet gösterecek olan bu yeni yapılanmanın iki bölgenin 23 ilinde çalışmalar yürütmesi planlanmıştır.
- Üç yıl sürecek bu bölgesel çalışma ile önce 23 ilde kadın merkezleri açılması, daha sonra iki bölgedeki tüm ilçelere ulaşılması, ilçeler üzerinden de köylerle bağlantı kurulması planlanmıştır.
- Bu yolla hem cinsiyet ayrımcılığına karşı bir bilinç gelişmesi sağlanacak, hem de muhtemel bir cinayete kurban gitme ihtimali

olan kadınlara ulaşılması sağlanacaktır. Tüm bu faaliyetleri gerçekleştirmek için gerekli finansmanın büyük kısmı temin edilmiş, 01.06.2005 tarihinden itibaren çalışılmaya başlanmış olup halen 17 ilde kadın merkezlerinin açılması sağlanmıştır.

VI

Yarın keşke dememek için, bugün neler yapabiliriz?

Bu bölüm “Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler” projesinde tam zaman ya da gönüllü olarak çalışan veya çevresinde bu gibi olaylar yaşanmış kişilerin söylediklerinden toparlanarak yazıldı.

– Yaptıklarımızdan olduğu kadar, yapmadıklarımızdan da pişmanlık duyarız. Herkesin bu konuda yapabilecekleri vardır.

– Kültürleri dokunulmaz ilan edenler, beyinlerinde en güzel renklerle boyayarak süsledikleri şiddeti, renklerinden arındırarak ortaya çıkarmaya, ortaya çıkana bakmaya ve eleştirmeye cesaret edebildikleri zaman çok şey değişecektir.

– Kadınların kendilerini erkekler kadar insan, erkekler de, kadınları kendileri kadar insan olarak gördükleri gün çözüm gerçekleşmiş olacak.

– Kendi yaşadıkları şiddeti insan hakları ihlali, yargısız infaz sayıp, şiddet uygulayan birilerini alkışlayanların “keşke”leri çok olacak. Onlara fark ettirmek lazım.

– Kadın ve erkeklerin ortak çalışmalar yapması lazım. Kadınlar nasıl ki geleneksel kadınlık rolünü sorgulamaya başladılar, erkekler de “erkeklik” rolünü sorgulamaya başlamalı artık. Bunu kendiliklerinden yapmayacaklar

gibi görünüyor. O zaman birlikte çalışmak lazım.

→ “Namus Kisvesi Altında İşlenen Cinayetler” projesi kapsamında iyi sonuçlanmış örnekleri kamuoyuna duyurmak lazım. İyi sonuçlanmış olsa bile kimse kamuoyuna çıkmak istemiyor. Çünkü yalnız hissediyorlar. Onlara destek olup güçlendirmek lazım.

→ Erkeklerin bize destek olması lazım. Örneğin kahve toplantıları yapabilirler.

→ Çok sayıda kampanya, toplantı gibi şeyler yapmak lazım.

→ İl, ilçe ve köylere ulaşmak, hatta her mahallede birer danışma merkezi açmak lazım. Kadınların danışma merkezlerine ulaşımı zor. Bize daha kolay ulaşabilmelerini sağlamak lazım.

→ Milli Eğitim Müfredatı’na “Cinsiyet Eşitliği “ dersleri koymak lazım.

→ Ev ev dolaşıp herkes ile konuşmak, kadının haklarının insan hakları olduğunu anlatmak lazım.

→ “Şiddet” konusunda çok tartışmak lazım. Bence şiddet uygulayan açık ya da gizli yüceltiliyor. Şiddet uygulayana “delikanlı, “yiğit adam” gibi sıfatlar uygun görülerek, “şiddet” meşrulaştırılıyor hatta kutsanıyor. Bu durumu önlemek lazım.

→ Cinsiyet ayrımcılığı içermeyen alternatif eğitim modelleri geliştirip, uygulanmasını sağlamak lazım.

→ Karşılıklı dinlemek, anlamaya çalışmak lazım. Özellikle gençler kimsenin onları anlamadığını söylüyor.

→ Şiddet ve cinayetler konusunda “kanıksanmış” bir durum söz konusu. Bunu bozmaya yönelik kampanyalar yapmak lazım.

→ Mümkün olan en geniş işbirliği sağlanarak çalışılmalı. Sadece kadın

kuruluşları olmaz, resmi, sivil herkes birlikte çalışarak bu utançtan artık kurtulmalı.

→ Öğretmenler, muhtarlar, imamlar bu işe inanarak destek verirse sorunun çözümü hızlanır.

→ Özgüven artırıcı çalışmalar yapmak lazım. Kadın ve erkeklerde özgüven eksikliği var. Erkekler yanlış yaptıklarını bile bile toplum içinde kıymet görmek için öldürüyorlar. Halbuki haklı olan yalnız kalsa da direnmeli.

→ Kitle iletişim araçlarıyla toplumsal duyarlılık yaratılmalı. En çok izlenen dizi filmler bu konuda çok etkili olabilir.

→ Kadın örgütleri en ulaşılmaz yerlere kadar yayılmalı.

→ Şiddet uygulayanlar, öldürenler, bir an için durup başka birinin kendilerini dövmeye, öldürmeye çalıştığını düşünse belki vazgeçerler.

→ Uygulamaların “neden” ve “niçin”lerini merak etmeden ezbere yaşamak aslında seyirci kalmaktır. Herkesin merak etmeye başlaması, dünyaya kendi yarattığı gözle bakmaya başlaması gerekiyor.

→ Resmi dairelerin kadın birimlerini oluşturmak ve hafta sonlarında da açık tutmak lazım.

EK1

Namusun algılanışı araştırması

Prof.Dr. Aytakin Sır / Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı

Amaç

- Namus adına işlenen cinayetlere insanların bakışını saptamak
- Daha sonra yapılacak afiş, kamuoyunun aydınlatılması gibi çalışmalara temel olması
- Alınacak önleyici tedbirleri belirlemek
- Mücadele yollarını saptamak.
- Namus cinayetlerinin daha yoğun işlendiği kırsal kesimde yaşayan erkeklerin görüşlerinin saptanması
- Namus cinayetlerine bakışta cinsiyetin önemi
- Kırsal kesimle kent merkezinde namus cinayetlerine bakışta farklılık var mı?
- Etnik gruplar açısından fark var mı?

Yöntem

- Kürt, Zaza, Arap ve Alevi köylerinde ve kırsal kesimden göçün şehir merkezine yoğun olarak yaşandığı yerlerde görüşme planlandı.
- Yerel dilleri bilen anketörler bulundu ve görüşmeyi nasıl yapacaklarına dair eğitildi.
- Görüşmeye alınanlarla yalnız görüşüldü.
- İnsanların namus hakkındaki görüşlerini ortaya koyabilmek için üç ayrı vaka örneği verildi.

1- Nurdan küçük yaşta ailesinin zoruyla evlendirilmiş iki çocuklu bir kadın. Bitişik komşusu olan teyzesinin oğlu Ahmet bir süre önce karısını kaybetmiş.

Nurdan karısını kaybeden teyzesinin oğlu ile ilgilenmeye başlamış. Nurdan'ın kocası bu yakınlıktan rahatsız olmaya başlamış. Birkaç kere Nurdan'ı uyar-
mış. Buna rağmen Nurdan ile Ahmet'in yakınlığı devam etmiş. Bir gün kocası
Nurdan ve komşusunu aynı odada birlikte olurken yakalamış.

2- Berivan güzel, neşeli, cana yakın bir genç kız. Herkesle sohbet etmekten, ko-
nuşup gülmekten hoşlanıyor. Köydeki bütün insanlarla iyi ilişkileri var. Her-
kes onu görünce sohbet edip, şakalaşiyor. Bir süre sonra ağabeyleri bu durum-
dan rahatsız olmaya başlıyorlar. Çünkü Berivan hakkında dolaşan bazı dediko-
dular duymaya başlıyorlar. Berivan'ı dışarı çıkarmaması, kimse ile konuşup gül-
memesi için uyarıyorlar. Berivan ise kötü bir şey yapmadığına inanarak aynı
şekilde yaşamaya devam ediyor. Ağabeyleri ona çok kızgınlar.

3- Aslı 14 yaşında bir genç kız. Babası onu amcasının oğlula evlendirmek is-
tiyor. Bütün ailede bu evliliğin gerçekleşmesini istiyor. Çünkü; yabancıya kız
vermek istemiyorlar. Aslı küçük olduğunu, amcasının oğlunu kardeşi gibi his-
settiğini, evlenmek istemediğini, onu zorla evlendirmeye kalkarlarsa kaçacağı-
nı söylüyor.

→ Cezalandırılmalı mı?

→ Hayır- Neden

→ Evet-

→ Ne ceza verilmeli?

→ Bunu kime danışsınız?

→ Cezasını kim vermeli?

→ Sizin yakınınız olsa kararınız ne olurdu?

→ Sosyodemografik özellikler: Cinsiyet, yaş, eğitim, medeni hal, çocuk sayısı

→ Ekonomik olarak başkasına bağımlı mı?

→ Namus nedir?

→ Töre nedir?

→ Namussuzluk ne demektir?

→ Namusu korumak kimin görevidir?

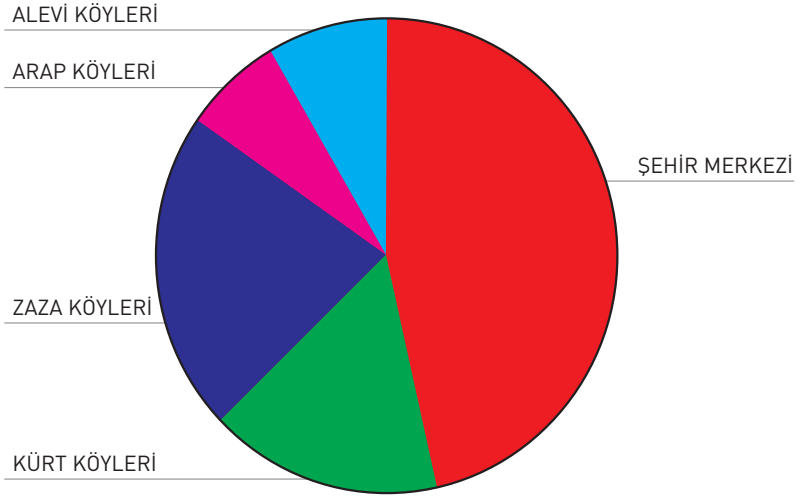
→ Bu konuda erkeğin görevi nedir?

→ Kadının görevi nedir?

→ Toplumun görevi nedir?

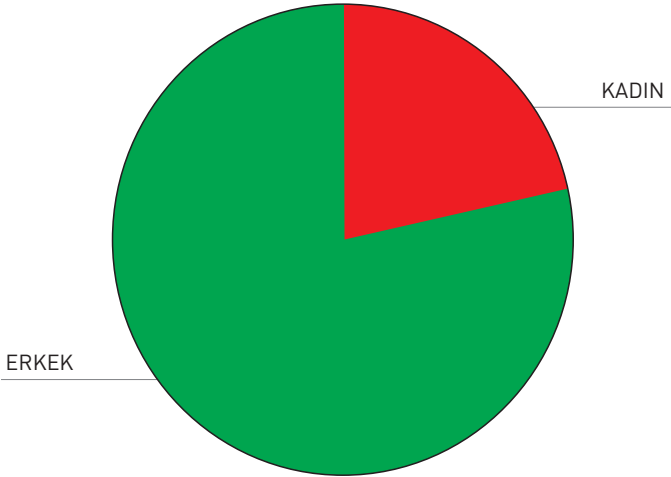
ANKET NEREDE YAPILMIŞ?					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Şehir merkezi	196	46,3	46,3	46,3
	Kürt köyleri	69	16,3	16,3	62,6
	Zaza köyleri	93	22,0	22,0	84,6
	Arap köyleri	30	7,1	7,1	91,7
	Alevi köyleri	35	8,3	8,3	100,0
	Toplam	423	100,0	100,0	

ANKET NEREDE YAPILMIŞ?

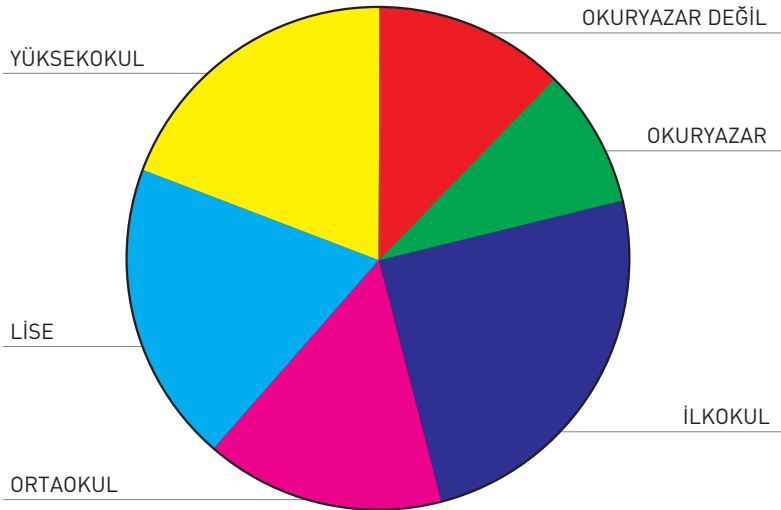
CİNSİYETİ					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Kadın	91	21,5	21,5	21,5
	Erkek	332	78,5	78,5	100,0
Total		423	100,0	100,0	

CİNSİYETİ

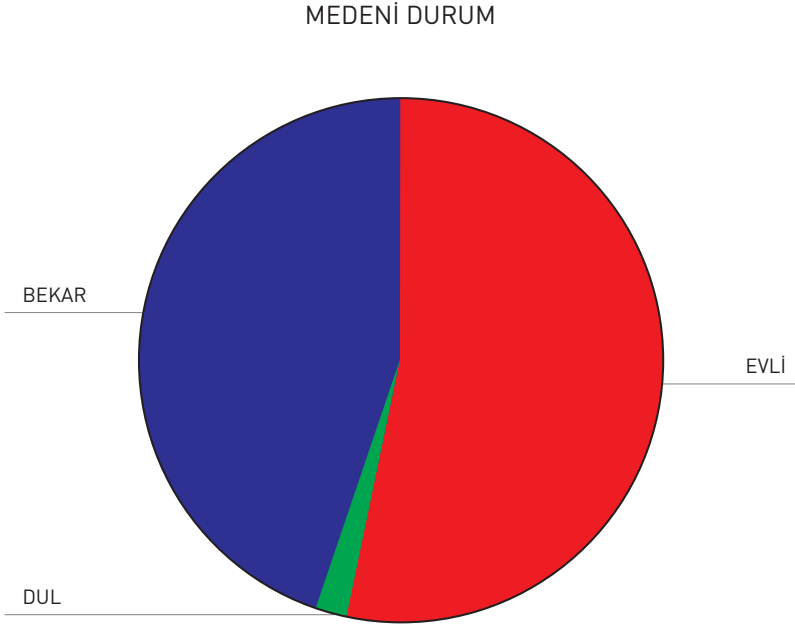

EĞİTİM SEVİYESİ					
				Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Okur-Yazar değil (Cahil)	53	12,5	12,5	12,5
	Okur-Yazar	37	8,7	8,7	21,3
	İlkokul	104	24,6	24,6	45,9
	Ortaokul	67	15,8	15,8	61,7
	Lise	80	18,9	18,9	80,6
	Yüksekokul	82	19,4	19,4	100,0
	Total	423	100,0	100,0	

EĞİTİM SEVİYESİ

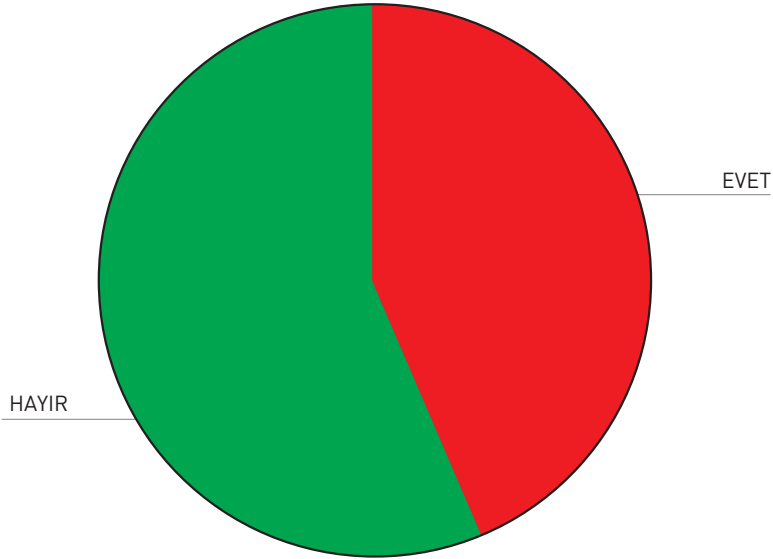

MEDENİ DURUM					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evli	226	53,4	53,4	53,4
	Dul	8	1,9	1,9	55,3
	Bekar	189	44,7	44,7	100,0
Total		423	100,0	100,0	

EKONOMİK OLARAK BAŞKASINA BAĞIMLI MI?					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Evet	185	43,7	43,7	43,7
	Hayır	238	56,3	56,3	100,0
Total		423	100,0	100,0	

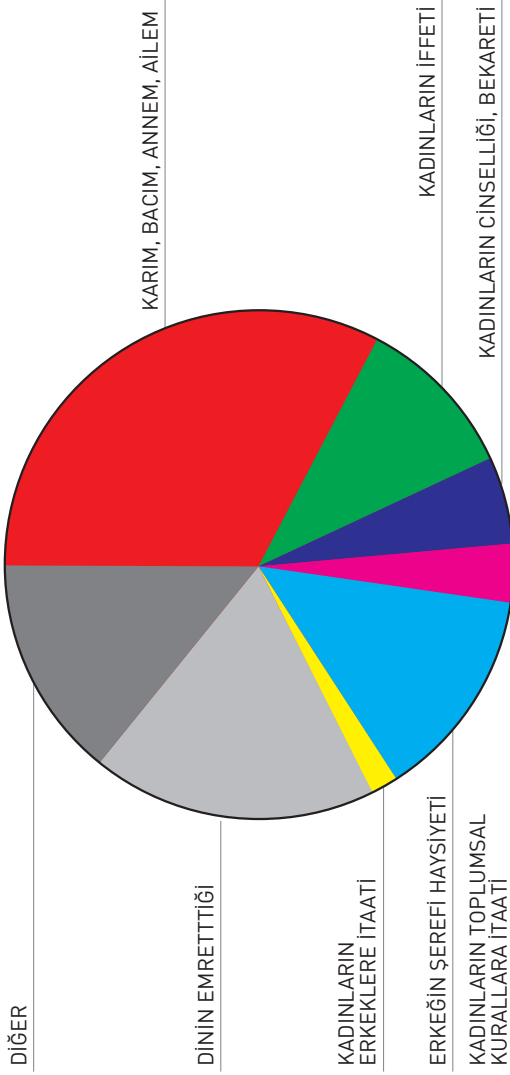
EKONOMİK OLARAK BAŞKASINA BAĞIMLI MI?

NAMUS NEDİR?

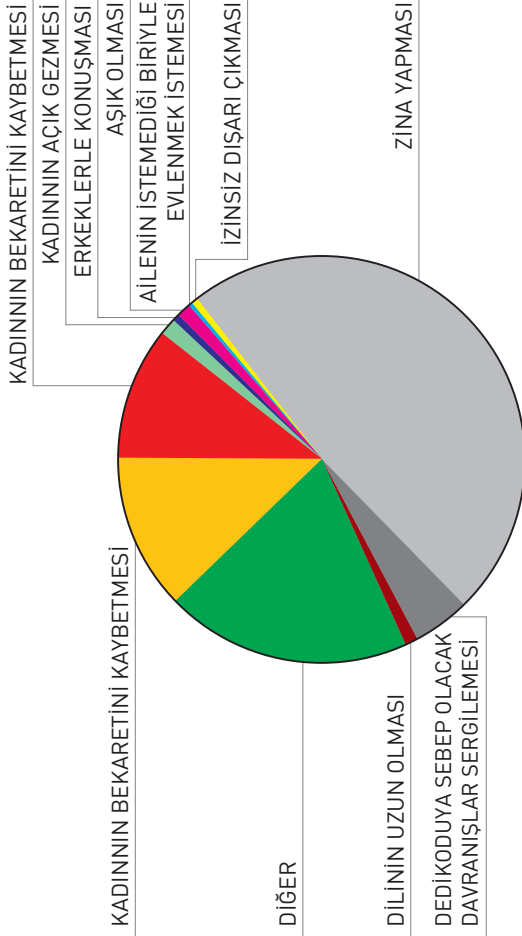
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli				
Karım, bacım, annem, ailem	139	32,9	32,9	32,9
Kadınların iffeti	43	10,2	10,2	43,0
Kadının cinselliği, bekareti	24	5,7	5,7	48,7
Kadınların toplumsal kurallara itaati	15	3,5	3,5	52,2
Erkeğin şerefi, haysiyeti	58	13,7	13,7	66,0
Kadınların erkeklere itaati	6	1,4	1,4	67,4
Dinin emrettiği	78	18,4	18,4	85,8
Diğer	60	14,2	14,2	100,0
Total	423	100,0	100,0	

NAMUS NEDİR?

NAMUSSUZLUK NE DEMEKTİR?					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Kadının bekaretini kaybetmesi	45	10,6	10,6	10,6
	Kadının açık gezmesi	5	1,2	1,2	11,8
	Erkeklerle konuşması	3	0,7	0,7	12,5
	Aşık olması	4	0,9	0,9	13,5
	Ailenin istemediği biriyle evlenmek istemesi	2	0,5	0,5	13,9
	İzinsiz dışarı çıkması	2	0,5	0,5	14,4
	Zina yapması	205	48,5	48,5	62,9
	Dedikoduya sebep olacak davranışlar sergilemesi	18	4,3	4,3	67,1
	Dili uzun olması	5	1,2	1,2	68,3
	Diğer	82	19,4	19,4	87,7
	Kadının bekaretini kaybetmesi, zina yapması	52	12,3	12,3	100,0
	Total	423	100,0	100,0	

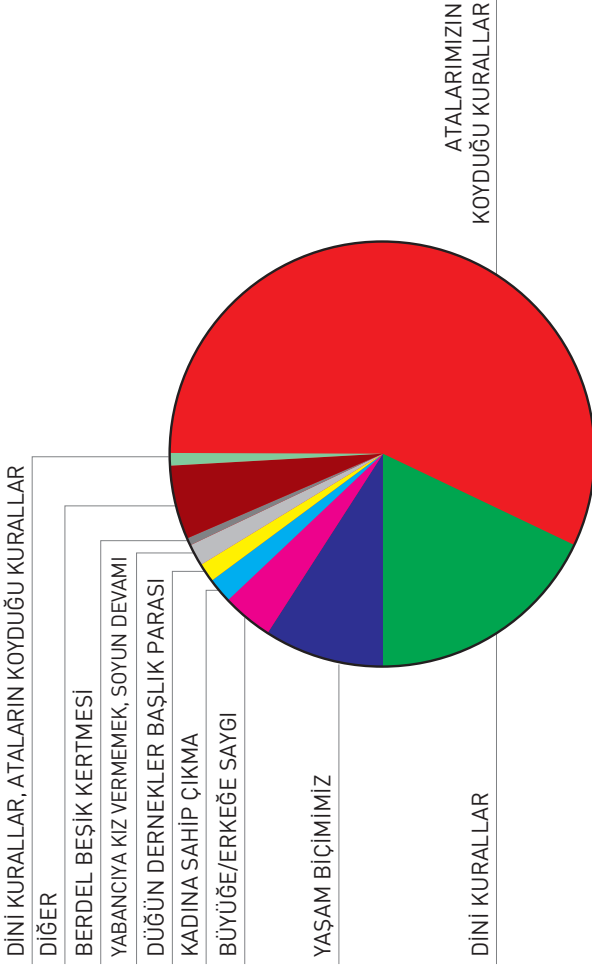
NAMUSSUZLUK NE DEMEKTİR?

TÖRE NEDİR?

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli				
Atalarımızın koyduğu kurallar	242	57,2	57,2	57,2
Dini kurallar	75	17,7	17,7	74,9
Yaşam biçimimiz	38	9,0	9,0	83,9
Büyüğe/erkeğe saygı	16	3,8	3,8	87,7
Kadına sahip çıkma	9	2,1	2,1	89,8
Düğün dernekler, başlık parası	5	1,2	1,2	91,0
Yabancıya kız vermemek soyun devamı	8	1,9	1,9	92,9
Berdel, beşik kertmesi	2	0,5	0,5	93,4
Diğer	25	5,9	5,9	99,3
Dini kurallar, ataların koyduğu kurallar	3	0,7	0,7	100,0
Total	423	100,0	100,0	

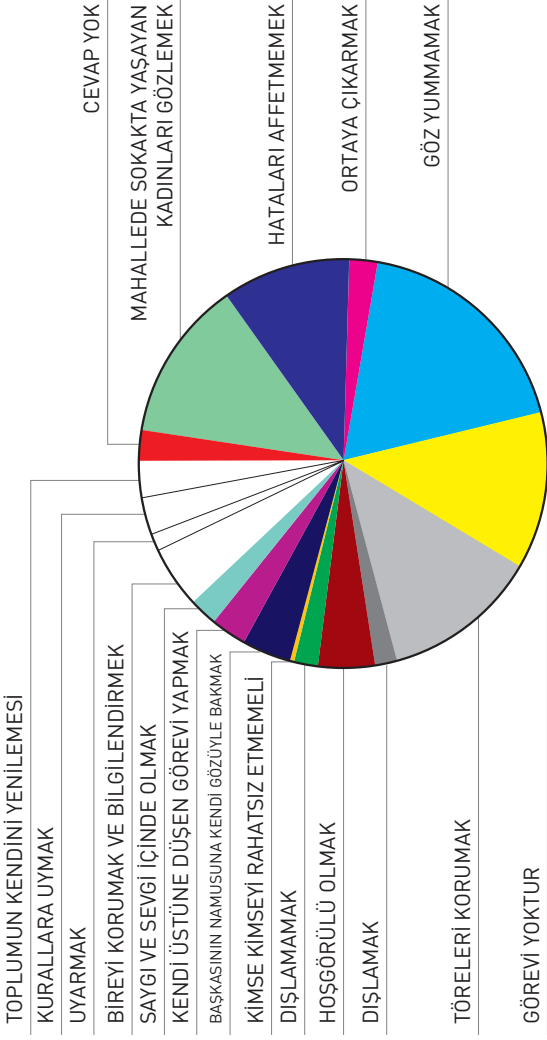
TÖRE NEDİR?

TOPLUMUN GÖREVİ NEDİR?

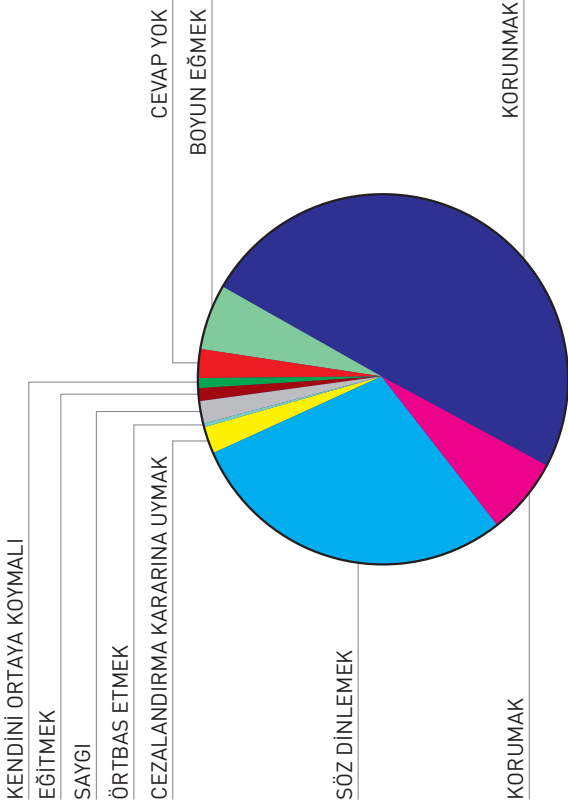
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli				
Cevap yok	13	3,1	3,1	3,1
Mahallede sokakta yaşayan kadınları gözlemek	52	12,3	12,3	15,4
Hataları affetmemek	43	10,2	10,2	25,5
Ortaya çıkarmak	9	2,1	2,1	27,7
Göz yummamak	78	18,4	18,4	46,1
Görevi yoktur	52	12,3	12,3	58,4
Töreleri korumak	53	12,5	12,5	70,9
Dışlamak	7	1,7	1,7	72,6
Hoşgörülü olmak	18	4,3	4,3	76,8
Dışlamamak	9	2,1	2,1	79,0
Kimse kimseyi rahatsız ve rencide etmemeli	1	0,2	0,2	79,2
Başkasının namusuna kendi gözüyle bakmak	16	3,8	3,8	83,0
Kendi üstüne düşen görevi yapması lazım	12	2,8	2,8	85,8
Saygı ve sevgi içinde olmak	9	2,1	2,1	87,9
Bireyi korumak ve bilgilendirmek	22	5,2	5,2	93,1
Uyarmak	6	1,4	1,4	94,6
Kurallara uymak	11	2,6	2,6	97,2
Toplumun kendini yenilemesi	12	2,8	2,8	100,0
Toplam	423	100,0	100,0	

WHAT IS THE DUTY OF SOCIETY?

KADININ GÖREVİ NEDİR?					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Cevap yok	12	2,8	2,8	2,8
	Boyun eğmek	23	5,4	5,4	8,3
	Korunmak	211	49,9	49,9	58,2
	Korumak	28	6,6	6,6	64,8
	Söz dinlemek	121	28,6	28,6	93,4
	Cezalandırma kararına uymak	10	2,4	2,4	95,7
	Örtbas etmek	1	0,2	0,2	96,0
	Saygı	9	2,1	2,1	98,1
	Eğitmek	4	0,9	0,9	99,1
	Kendini ortaya koymalı	4	0,9	0,9	100,0
	Total	423	100,0	100,0	

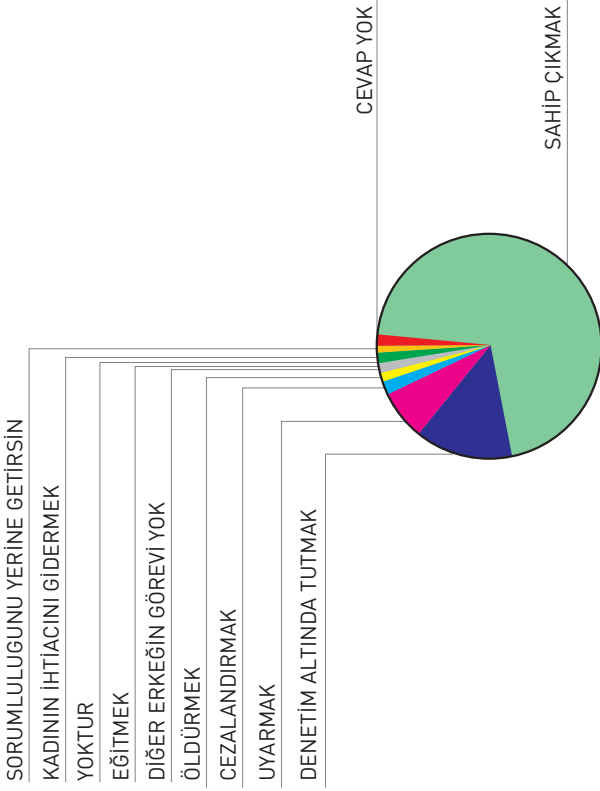
KADININ GÖREVİ NEDİR?

BU KONUDA ERKEĞİN GÖREVİ NEDİR?

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli				
Cevap yok	7	1,7	1,7	1,7
Sahip çıkmak	296	70,0	70,0	71,6
Denetim altında tutmak	59	13,9	13,9	85,6
Uyarmak	32	7,6	7,6	93,1
Cezalandırmak	7	1,7	1,7	94,8
Öldürmek	4	0,9	0,9	95,7
Diğer, erkeğin görevi yok	2	0,5	0,5	96,2
Eğitmek	4	0,9	0,9	97,2
Yoktur	1	0,2	0,2	97,4
Kadının ihtiyacını gidermek maddi manevi cinsellik	8	1,9	1,9	99,3
Sorumluluğunu yerine getirsin	3	0,7	0,7	100,0
Total	423	100,0	100,0	

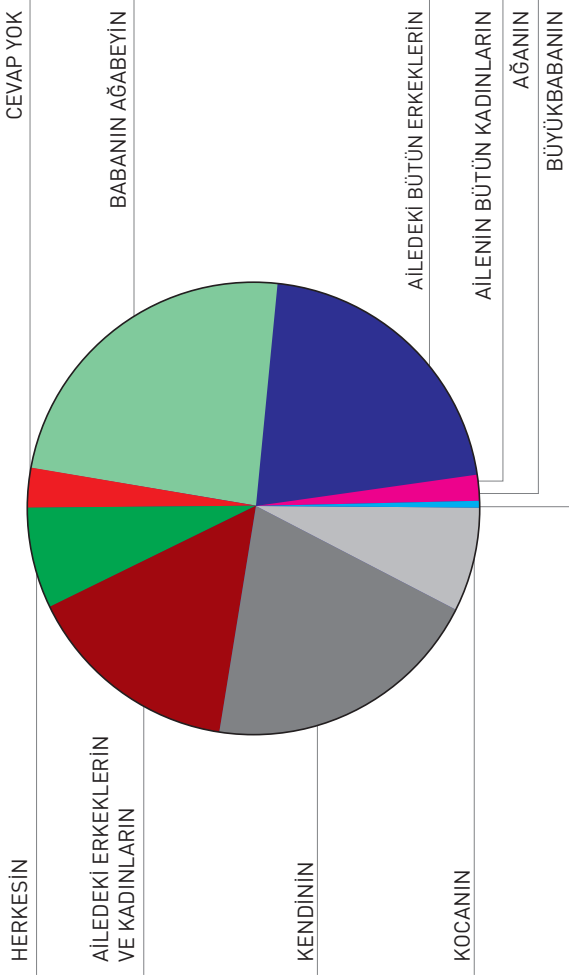
BU KONUDA ERKEĞİN GÖREVİ NEDİR?

NAMUSU KORUMAK KİMİN GÖREVIDİR?

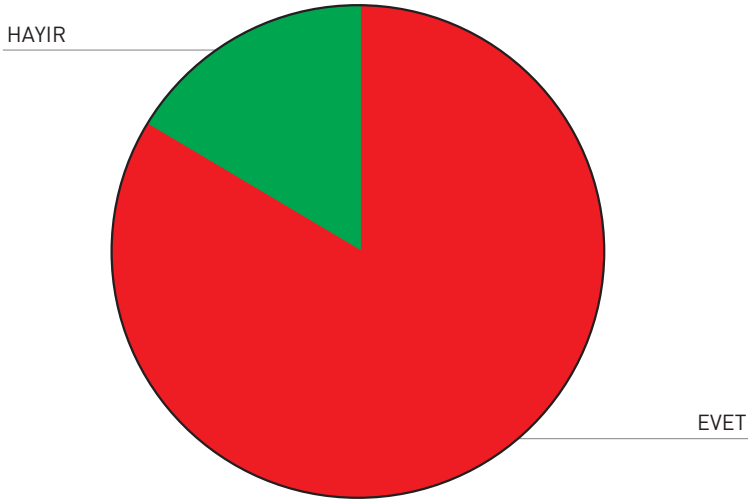
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli Cevap yok	12	2,8	2,8	2,8
Babanın ağabeyinin	101	23,9	23,9	26,7
Ailedeki bütün erkeklerin	89	21,0	21,0	47,8
Alideki bütün kadınların	8	1,9	1,9	49,6
Ağanın	1	0,2	0,2	49,9
Büyükbabanın	1	0,2	0,2	50,1
Kocanın	31	7,3	7,3	57,4
Kendinin	85	20,1	20,1	77,5
Alideki erkeklerin ve kadınların	64	15,1	15,1	92,7
Herkesin	31	7,3	7,3	100,0
Total	423	100,0	100,0	

NAMUSU KORUMAK KİMİN GÖREVIDİR

10. SORU CEZALANDIRILMALI MI?					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Evet	354	83,7	83,7	83,7
	Hayır	69	16,3	16,3	100,0
	Toplam	423	100,0	100,0	

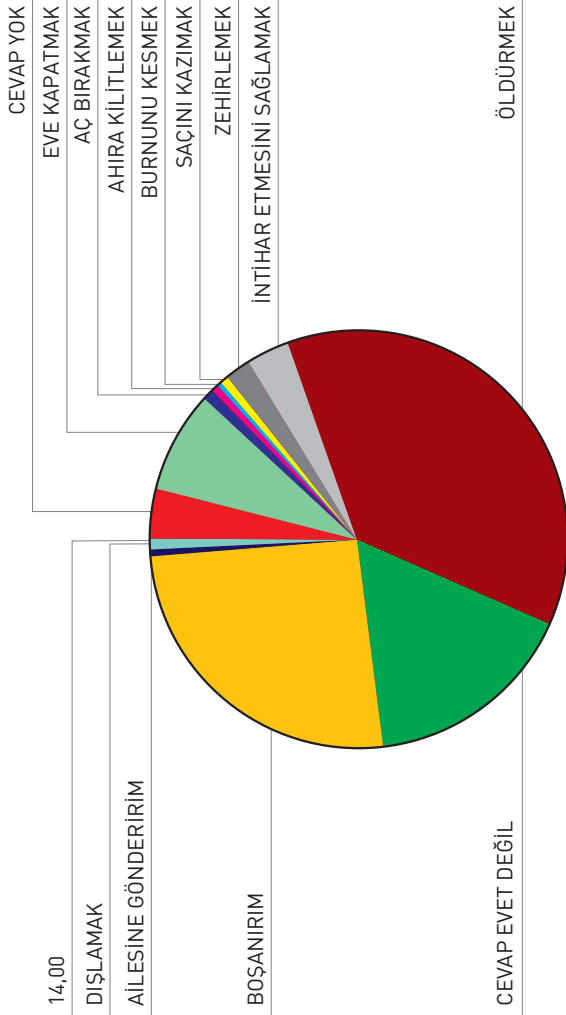
10. SORU CEZALANDIRILMALI MI?

EVET İSE NE CEZA VERİLMELİ?

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli				
Cevap yok	17	4,0	4,0	4,0
Eve kapatmak	32	7,6	7,6	11,6
Aç bırakmak	5	1,2	1,2	12,8
Ahıra kilitlemek	2	0,5	0,5	13,2
Burnunu kesmek	2	0,5	0,5	13,7
Saçını kazımak	2	0,5	0,5	14,2
Zehirlenmek	8	1,9	1,9	16,1
İntihar etmesini sağlamak	14	3,3	3,3	19,4
Öldürmek	158	37,4	37,4	56,7
Cevap evet değil	69	16,3	16,3	73,0
Boşanırım	109	25,8	25,8	98,8
Ailesine gönderirim	1	0,2	0,2	99,1
Dışlamak	1	0,2	0,2	99,3
14,00	3	0,7	0,7	100,0
Toplam	423	100,0	100,0	

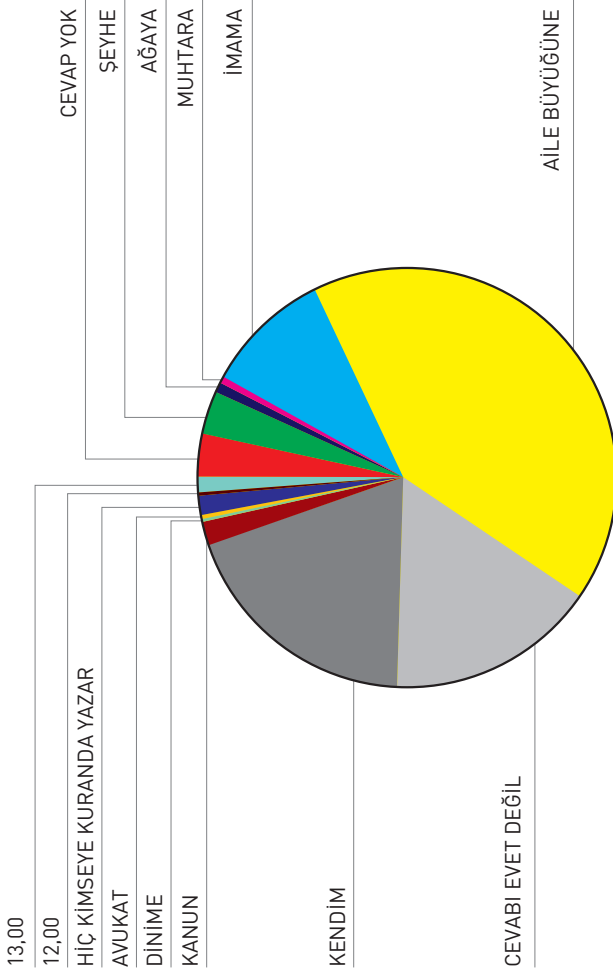
EVET İSE NE CEZA VERİLMELİ?

BUNU KİME DANIŞIRSINIZ?

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli				
Cevap yok	14	3,3	3,3	3,3
Şeyhe	11	2,6	2,6	5,9
Ağaya	3	0,7	0,7	6,6
Muhtara	3	0,7	0,7	7,3
İmama	44	10,4	10,4	17,7
Aile büyüğüne	176	41,6	41,6	59,3
Cevap evet değil	69	16,3	16,3	75,7
Kendim	81	19,1	19,1	94,8
Kanun	7	1,7	1,7	96,5
Dinime	1	0,2	0,2	96,7
Avukat	1	0,2	0,2	96,9
Hiç kimseye Kuranda yazar	7	1,7	1,7	98,6
12,00	1	0,2	0,2	98,8
13,00	5	1,2	1,2	100,0
Toplam	423	100,0	100,0	

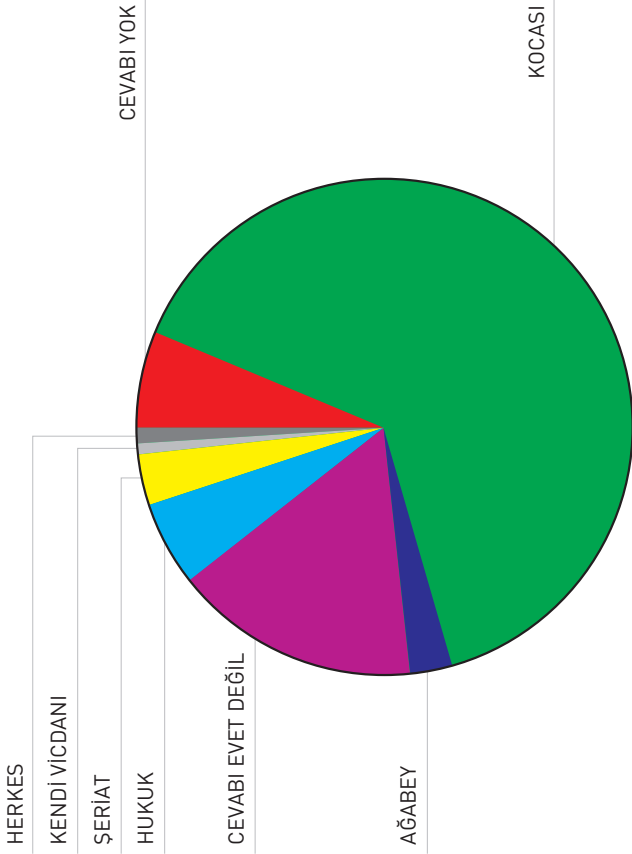
BUNU KİME DANIŞINSINIZ?

CEZASINI KİM VERMELİ?

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli				
Cevap yok	27	6,4	6,4	6,4
Kocası	272	64,3	64,3	70,7
Ağabey	11	2,6	2,6	73,3
Cevabı evet değil	69	16,3	16,3	89,6
Hukuk	23	5,4	5,4	95,0
Şeriat	14	3,3	3,3	98,3
Kendi vicdanı	3	0,7	0,7	99,1
Herkes	4	0,9	0,9	100,0
Toplam	423	100,0	100,0	

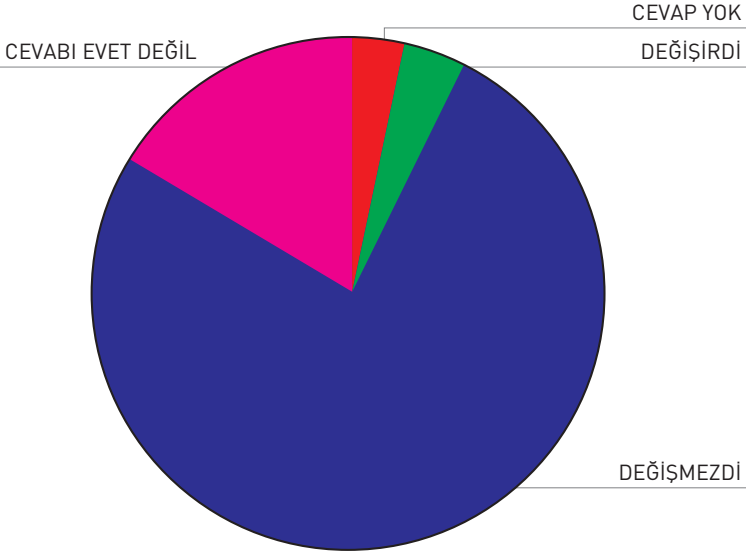
CEZASINI KİM VERMELİ?

SİZİN YAKININIZ OLSA KARARINIZ NE OLURDU ?

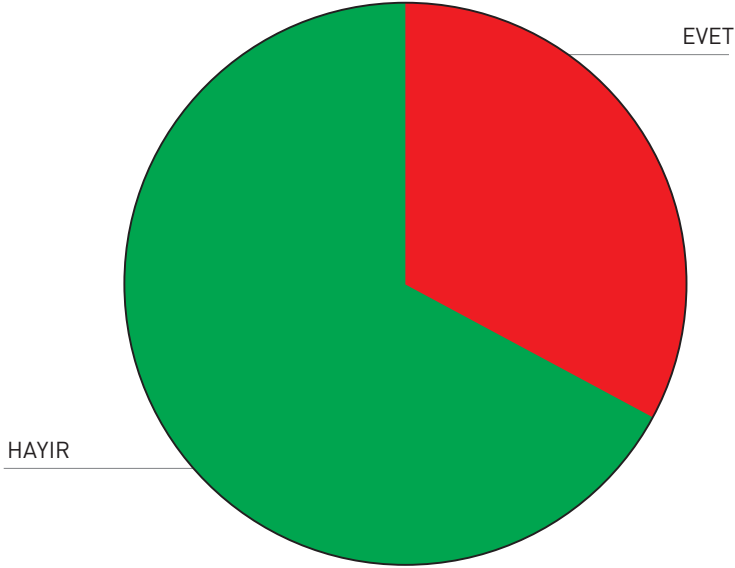
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Cevap yok	14	3,3	3,3	3,3
	Değişirdi	16	3,8	3,8	7,1
	Değişmezdi	324	76,6	76,6	83,7
	Cevabi evet değil	69	16,3	16,3	100,0
	Toplam	423	100,0	100,0	

SİZİN YAKININIZ OLSA KARARINIZ NE OLURDU?

11. SORU CEZALANDIRILMALI MI?					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Evet	139	32,9	32,9	32,9
	Hayır	284	67,1	67,1	100,0
Toplam		423	100,0	100,0	

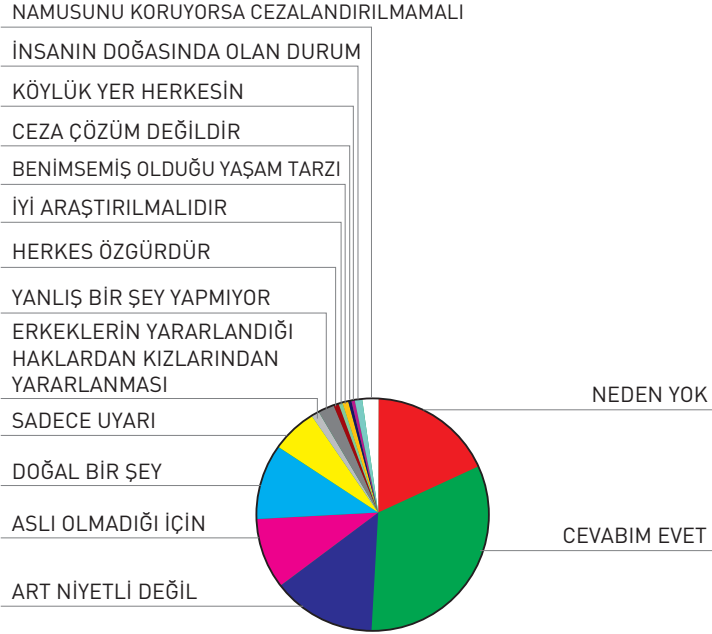
11. SORU CEZALANDIRILMALI MI?

BUNU KİME DANIŞIRSINIZ?

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli Neden yok	76	18,0	18,0	18,0
Cevabım evet	139	32,9	32,9	50,8
Art niyetli değil	58	13,7	13,7	64,5
Aslı olmadığı için	39	9,2	9,2	73,8
Doğal birşey	44	10,4	10,4	84,2
Sadece uyarı	27	6,4	6,4	90,5
Erkeklerin yararlandığı haklardan kızlarında yararlanması	3	0,7	0,7	91,3
Yanlış birşey yapmıyor	11	2,6	2,6	93,9
Herkes özgürdür	3	0,7	0,7	94,6
İyi araştırılmalıdır	2	0,5	0,5	95,0
Benimsemiş olduğu bir yaşam tarzı	4	0,9	0,9	96,0
Ceza çözüm değil bireyi eğitmek gerekli	3	0,7	0,7	96,7
Köylük yer herkesin tanışık olduğu olduğu yer zarar gelmez	1	0,2	0,2	96,9
İnsanın doğasında olan bir durum	2	0,5	0,5	97,4
Namusunu koruyorsa cezalandırılmamalı	11	2,6	2,6	100,0
Toplam	423	100,0	100,0	

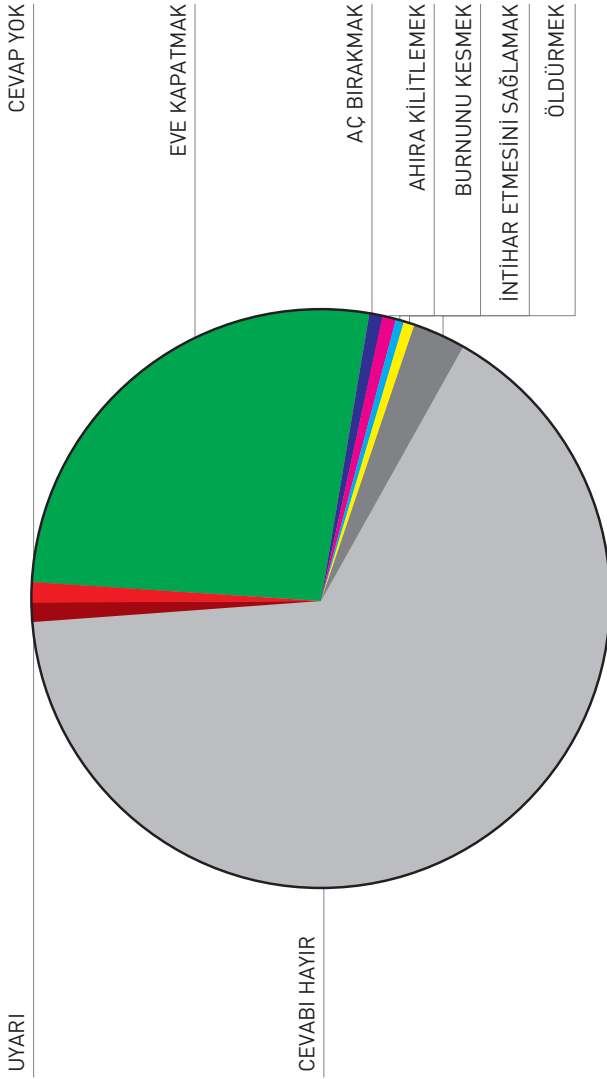
HAYIR İSE NEDEN?

NE CEZA VERİLMELİ?

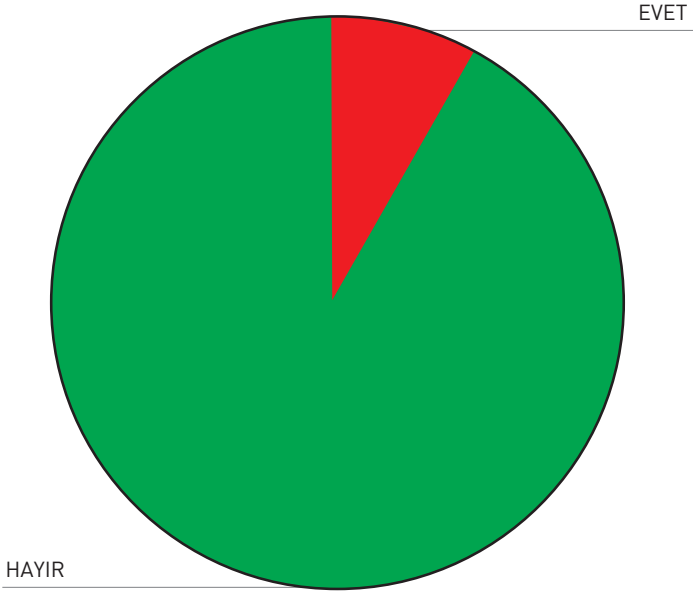
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli				
Cevap yok	5	1,2	1,2	1,2
Eve kapatmak	111	26,2	26,2	27,4
Aç bırakmak	3	0,7	0,7	28,1
Ahıra kilitlemek	2	0,5	0,5	28,6
Burnunu kesmek	1	0,2	0,2	28,8
İntihar etmesini sağlamak	2	0,5	0,5	29,3
Öldürmek	10	2,4	2,4	31,7
Cevap hayır	284	67,1	67,1	98,8
Uyarı	5	1,2	1,2	100,0
Toplam	423	100,0	100,0	

NE CEZA VERİLMELİ?

12. SORU CEZALANDIRILMALI MI?					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Evet	35	8,3	8,3	8,3
	Hayır	388	91,7	91,7	100,0
	Toplam	423	100,0	100,0	

12. SORU CEZALANDIRILMALI MI?

NE CEZA VERİLMELİ?					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli	Cevap yok	1	0,2	0,2	0,2
	Eve kapatmak	20	4,7	4,7	5,0
	Aç bırakmak	2	0,5	0,5	5,4
	Saçını kazımak	1	0,2	0,2	5,7
	İntihar etmesini sağlamak	1	0,2	0,2	5,9
	Öldürmek	6	1,4	1,4	7,3
	Cevap hayır	388	91,7	91,7	99,1
	Uymasına zorlanır	4	0,9	0,9	100,0
	Toplam	423	100,0	100,0	

NE CEZA VERİLMELİ?

CEVAP YOK

EVE KAPATMAK

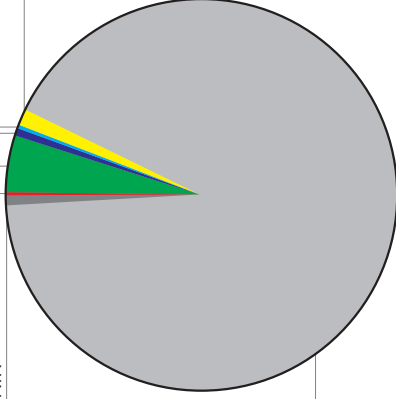
AÇ BIRAKMAK

SAÇINI KAZIMAK

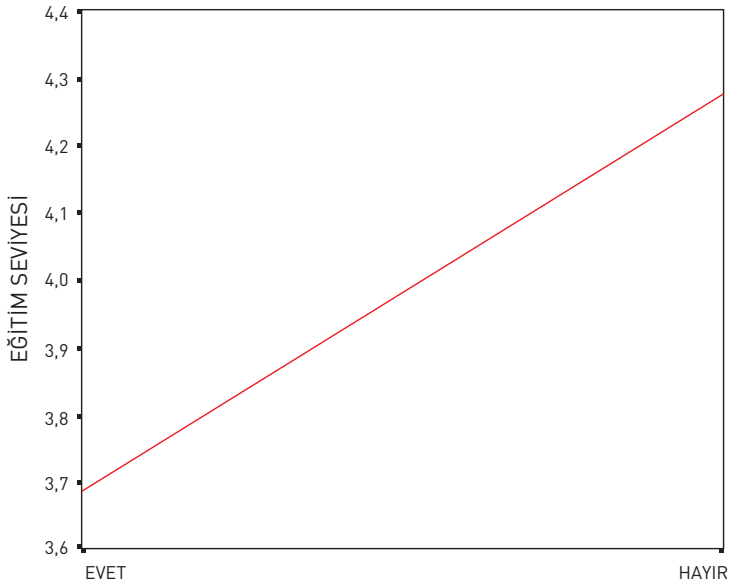
İNTİHAR ETMESİNİ SAĞLAMAK

ÖLDÜRMEK

UYMASINA ZORLANIR

CEVABI HAYIR

10. SORU CEZALANDIRILMALI MI?

EK2

Doğu ve GÜneydoğu Anadolu bölgelerindeki kadın kuruluşlarının irtibat bilgileri

KA-MER Vakfı

Ali Emiri 3. Sk. Dışkale Apt. No: 2/4

Yenişehir / DİYARBAKIR

Tlf. 0(412) 228 10 53 - Faks: 0(412) 224 23 19

GSM : 0 533 545 76 55

E-posta: d.kamer@superonline.com; info@kamer.org.tr;

nebahatakkoc@superonline.com

Diyarbakır KA-MER

Ali Emir 3. Sk. ES-AL Apt. No:3

Yenişehir DİYARBAKIR

Tlf: 0 (412) 2243245

E-posta: d.kamer@superonline.com

Şanlıurfa KA-MER

Bahçelievler Mah.11. Sokak, Marmara Apt.

No:2 / Şanlıurfa

TLF : 0(414) 313 95 56

e-posta: m_evin@mynet.com

Kızıltepe Kadın Danışma Merkezi
Cumhuriyet Mah. Hastane Cad.
Öğretmenler Apt. Zemin Kat
Kızıltepe / MARDİN
TLF: 0(482) 312 53 31
Faks: 0(482) 312 53 31

Bingöl Kadın Danışma Merkezi
Saray Mah. İşgören Otomotiv Yanı,
Temel Yapı Karşısı
Düzağaç / BİNGÖL
TLF : 0(426) 214 50 01
Faks: 0(426) 214 50 01
e-posta: kamerbingol@superonline.com

Batman Kadın Danışma Merkezi
Aydınaslan cad. Pınarbaşı Mah.
No: 61 BATMAN
TLF: 0(488) 213 96 77
Faks: 0(488) 214 73 49